

د افغانستان بانک
آمریت عمومی سیاست پولی

گزارش ماهوار سیاست پولی
نگاهی مختصر بر تحولات شاخص های سیاست پولی و نظارت امور مالی

جدی 1398

خلاصه گزارش

گزارش ماهوار آمریت عمومی سیاست پولی پیشرفت شاخص های فعلی اقتصاد کلان و آخرین گزارش های ثبات مالی افغانستان را در جریان ماه بطور خلاصه تحلیل، ارزیابی و مورد مطالعه قرار میدهد. این گزارش بر اساس تدوین ارقام مالی و پولی که از آمریت های سیاست پولی، نظارت امور مالی و تادیات د افغانستان بانک جمع آوری گردیده است، تهیه می شود. گزارش ماهوار آمریت عمومی سیاست پولی ارقام اقتصاد کلان از سکتورهای پولی، خارجی، حقیقی و سکتور مالی و نیز ارقام مالی آمریت عمومی نظارت امور مالی را در بر میگیرد که توسط کارمندان این آمریت تدوین و تهیه میگردد.

د افغانستان بانک اهداف عملیاتی و ضمنی خویش را که کمتر از سقف تعیین شده تحت برنامه تسهیل توسعه¹ (ECF) صندوق بین المللی پول می باشد، مؤفکانه بدست آورده است. از ابتدای سال مالی 1398 مقدار پایه پولی 271804.93 میلیون افغانی بوده و رشد پایه پولی زیر سقف تعیین شده قرار داشته است. بتاریخ 30 جدی 1398، هدف تعیین شده برای پایه پولی 274045.08 میلیون افغانی بوده و مقدار حقیقی پایه پولی 248742.87 میلیون افغانی ثبت گردیده است. این رقم به مقدار 25302.21 میلیون افغانی کمتر از سقف تعیین شده بوده که در حدود 8.5 درصد رشد منفی را از ابتدای سال مالی نشان میدهد.

از شروع سال مالی 1398 الی 30 جدی ، د افغانستان بانک حدود 242.28 میلیون دالر امریکایی را از طریق روند لیلان اسعار به فروش رسانیده است که در مقابل در حدود 18.26 میلیارد افغانی را از بازار جمع آوری کرده است. همچنان، با عرضه اسعار در مارکیت اسعاری به مقدار 70.39 درصد مجموع تقاضا اسعاری مارکیت مرفوع گردیده است.

تغییرات در شاخص های سکتور حقیقی نیز مانند سکتور پولی مطلوب و نشان دهنده موفقیت بانک مرکزی در تحقق اهداف خویش می باشد. نرخ تورم در سطح ملی در ماه قوس سال 1397 کاهش نموده است. آخرین آمار بدست آمده از اداره ملی احصائیه و معلومات نشان میدهد که شاخص قیمت مصرف کننده بر اساس معیار محاسبه سالانه از 1.11 درصد در ماه عقرب به 0.75 درصد در ماه قوس کمتر گردیده است.

کسر حساب جاری کشور در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۷ نظر به عین ربع سال قبل ۲۱ در صد افزایش را نشان می دهد. کسر حساب جاری که در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۶ مبلغ ۸۳۳,۶۰ میلیون دالر ثبت گردیده بود، در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۷ به مبلغ ۱۰۰۹,۷۷ میلیون دالر افزایش نموده است. این افزایش کسر در حساب جاری بیلانس تادیات عمده تآ ناشی از کاهش در کمک های بلاعوض جاری، افزایش پرداخت های خدماتی، و نیز اندک افزایش در مخارج وارداتی می باشد

¹ Extended Credit Facility

برعلاوه مجموع عواید (عواید داخلی و کمکهای خارجی) در ماه قوس سال مالی ۱۳۹۷ نشان دهنده ۲۵,۷۹ میلیارد افغانی یا ۶۲,۹۱ در صد افزایش میباشد که از 41 میلیارد در ماه عقرب به ۶۶,۷۹ میلیارد در ماه قوس رسیده است. مجموع عواید از شروع سال مالی الی اخیر ماه قوس سال مالی ۱۳۹۷ به مبلغ ۳۹۸,۱۲ میلیارد افغانی رسیده است.

مجموع دارایی های نظام بانکی در مقایسه با سال قبل 0.09 فیصد کاهش داشته و از قرار ماه جدی سال 1397 بالغ بر 300.27 میلیارد افغانی میگردد که در دوره مشابه قبلی (جدی 1396) بالغ بر 300.57 میلیارد افغانی میگردد. مجموع دارایی ها به اندازه 5.21 فیصد در مقایسه ماه قبلی کاهش نموده است، که بابت کاهش در پول نقد در خزانه و طلبات بالای دافغانستان بانک، طلبات بین بانکی و سرمایه گذاری ها صورت گرفته است.

فهرست مطالب

1	سکتور پولی.....	3
1.1	رشد پایه پولی و پول در گردش.....	Error! Bookmark not defined
1.2	انباشت ذخایر خالص ارزی.....	Error! Bookmark not defined
1.3	لیلام اسعار و اوراق بهادار.....	Error! Bookmark not defined
1.4	نرخ مبادله.....	Error! Bookmark not defined
2	سکتور حقیقی.....	1
2.1	تورم پولی بر مبنای معیار محاسبه سالانه.....	1
2.2	تغییرات تورمی بر اساس معیار محاسبه ماهانه.....	4
2.3	تورم هسته.....	5
3	سکتور خارجی.....	6
3.1	بیلانس حساب جاری.....	6
3.1.1	بیلانس حساب اجناس.....	7
3.1.2	بیلانس حساب خدمات.....	7
3.1.3	حساب عاید اولیه.....	8
3.1.4	عاید ثانیوی.....	8
3.2	حساب سرمائیوی بیلانس تادیات.....	8
3.3	حساب مالی بیلانس تادیات.....	8
3.3.1	سرمایه گذاری مستقیم.....	9
4	سکتور مالی.....	10
5	سویفت و تادیات.....	12
6	سکتور بانکی.....	12
6.1	مجموع دارایی ها.....	15
6.1.1	رشد مجموع دارایی ها.....	18
6.2	مجموع قروض.....	18
6.2.1	مقایسه ماهوار رشد مجموع قروض.....	19
6.3	مجموع امانات/ سپرده ها.....	24
6.3.1	مقایسه ماهوار رشد مجموعه سپرده ها.....	25
6.4	مجموع سرمایه.....	26
6.5	مفاد.....	26
6.5.1	به طور ماهانه.....	26

6.5.2 مفاداوری سکتور بانکی به طور مجموعی (جنوری 2019 - جدی 1397): 27

6.6 سیالیت 28

6.7 وضعیت باز اسعار خارجی 28

1. سکتور پولی

گردش

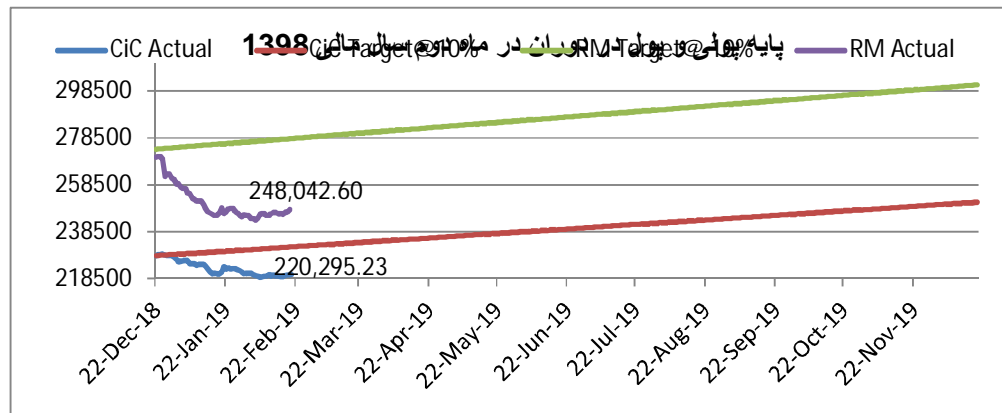
آمریت عمومی سیاست پولی با در نظر داشت شرایط اقتصادی کشور و در چارچوب کانال های اساسی و مؤثر تقاضای پولی، برنامه مالی دولت (عواید و مصارف بودجوی)، چشم انداز رشد اقتصادی و سطح عمومی قیمت ها در کشور، پلان سیاست پولی د افغانستان بانک را طرح می نماید.

به همین اساس، آمریت عمومی سیاست پولی رشد پایه پولی و پول در دوران را منحیث شاخص ها و اهداف مقداری تعیین نموده و در پلان سیاست پولی برای سال مالی 1398 و توافق رسمی با صندوق بین المللی پول، رشد آنها را 10 درصد در نظر گرفته است.

از ابتدای سال مالی 1398 مقدار پایه پولی 271804.93 میلیون افغانی بوده و رشد پایه پولی زیر سقف تعیین شده قرار داشته است. بتاريخ 30 دلو 1398، هدف تعیین شده برای پایه پولی 278087.54 میلیون افغانی بوده و مقدار حقیقی پایه پولی 248042.60 میلیون افغانی ثبت گردیده است. این رقم به مقدار 30044.94 میلیون افغانی کمتر از سقف تعیین شده بوده که در حدود 8.74 درصد رشد منفی را از ابتدای سال مالی نشان میدهد.

به همین ترتیب، پول در دوران که در ابتدای سال مالی 228205.58 میلیون افغانی بوده است، به تاریخ 30 دلو 1397 هدف تعیین شده برای پول در دوران 231967.22 میلیون افغانی و مقدار حقیقی پول در دوران 220295.23 میلیون افغانی ثبت گردید است که این رقم به مقدار 11671.98 میلیون افغانی کمتر از سقف تعیین شده بوده است که در حدود 3 درصد رشد منفی را از ابتدای سال مالی نشان میدهد.

چگونگی میزان رشد حقیقی و اهداف تعیین شده پایه پولی و پول در دوران برای سال مالی 1398، در گراف زیر نشان داده شده است.

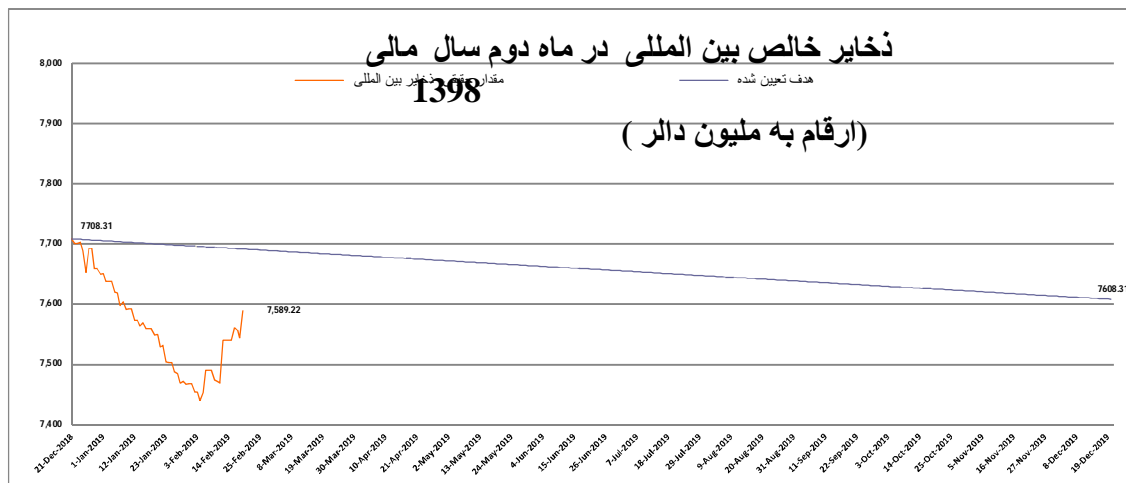

1.2 انباشت ذخایر خالص ارزی

طی سالیان اخیر، افزایش ذخایر اسعاری د افغانستان بانک که از جمله شاخص های اساسی اقتصاد ملی پنداشته میشود یکی از دستاوردهای بزرگ در نظام مالی کشور محسوب می گردد. بدون شک، میزان این ذخایر و چگونگی افزایش آن تأثیر مستقیم روی تطبیق بهتر سیاستهای پولی و نیز کنترل شاخص های نرخ مبادله افغانی، تورم پولی، حفظ ثبات و تعادل بیلانس تأدیات دارد. در آخر سال مالی 1397، ذخایر خالص بین المللی افغانستان حدود 7708.58 میلیون دالر بوده، که این رقم در 30 دلو 1397 به 7589.22 میلیون دالر

رسیده و به مقدار 119.36 میلیون دالر تفاوت کاهش را از ابتدای سال مالی الی دوره گزارش دهی نشان می دهد.

گراف ذیل روند رشد مقدار ذخایر بین المللی را طی سال جاری مالی نشان میدهد.

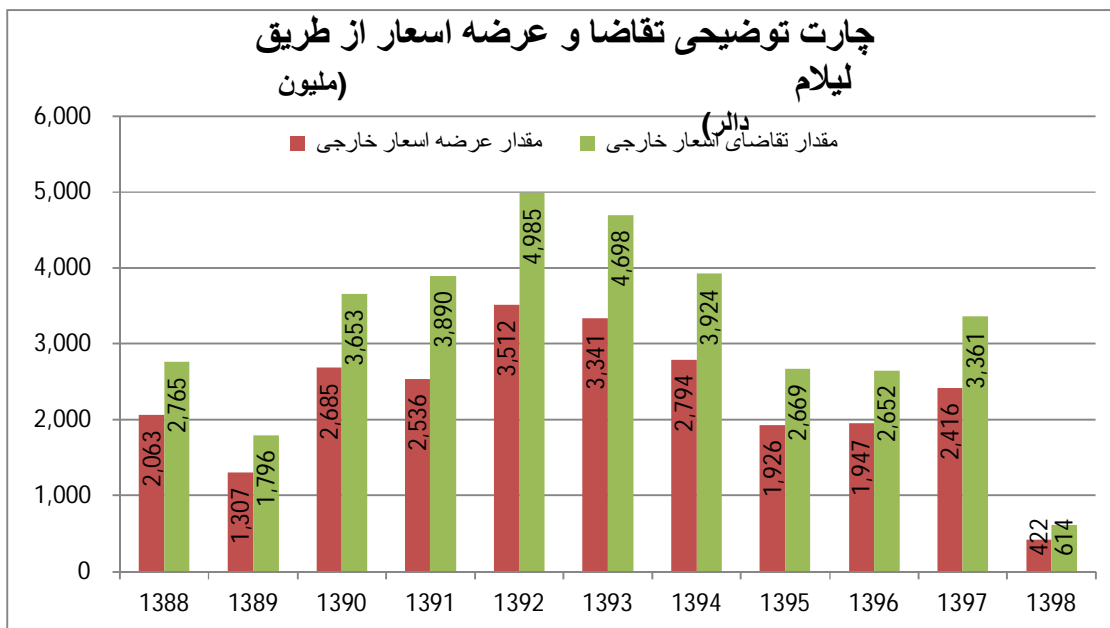
منبع: آمریت عمومی سیاست پولی

1.3 لیلام اسعار و اوراق بهادار

د افغانستان بانک بمنظور کنترول حجم پول در دوران و پایه پولی از دو وسیله دست داشته خویش استفاده نموده است که جزئیات هر یک ذیلاً توضیح میگردد.

فروش ارز

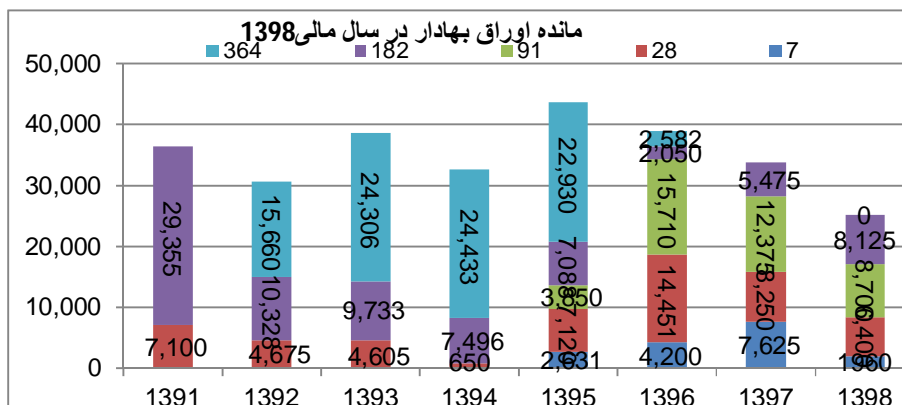
از شروع سال مالی 1398 الی 30 دلو، د افغانستان بانک حدود 422 میلیون دالر امریکایی را از طریق روند لیلام اسعار به فروش رسانیده است که در مقابل در حدود 31.7 میلیارد افغانی را از بازار جمع آوری کرده است. همچنان، با عرضه اسعار در مارکیت اسعاری به مقدار 68.68 درصد مجموع تقاضا اسعاری مارکیت مرفوع گردیده است.

فروش اوراق سرمایوی (مناقصه تکتانه)

اوراق سرمایوی یکی از ابزار های دیگر سیاست پولی است که جهت مهار مقدار نقدینگی و اجرای سیاست پولی توسط د افغانستان بانک استفاده میشود. استفاده از این وسیله بمنظور جذب بیشتر مازاد نقدینگی از سیستم بانکی، ترویج بازار ثانوی اوراق بهادار، جلوگیری از تورم پولی، تنوع ابزار های سیاست پولی، تشویق بانک های تجارتي به جذب بیشتر سپرده های افغانی از مردم می باشد.

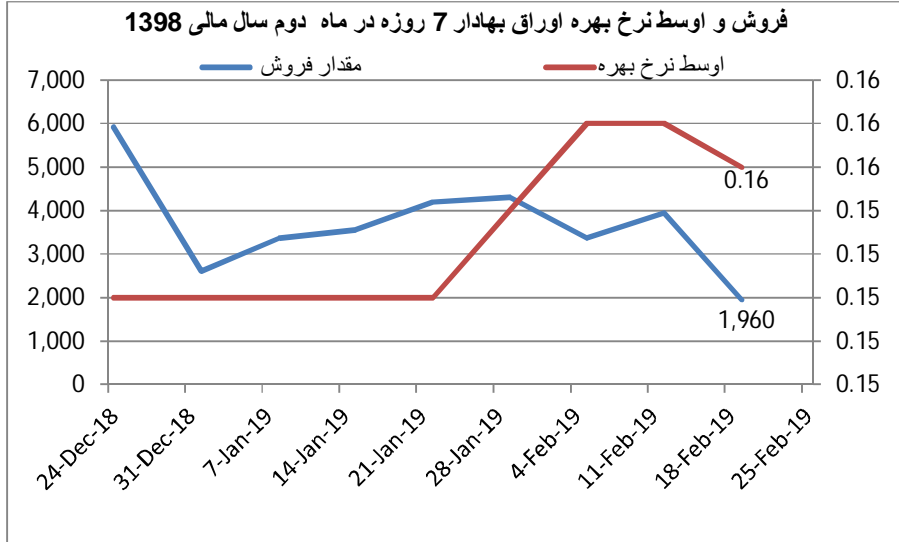
با توجه به وضعیت فوق و جهت تشویق سرماییه گذاری در کشور و دسترسی هر چه بیشتر هموطنان به قرضه، حسب هدایت مقام محترم رهبری بانک، عرضه لیلام اوراق بهادار 364 و 182 روزه بتدریج کاهش یافته و همزمان با آن نرخ تکتانه نیز کمتر گردیده است تا بانک ها قرضه دهی شانرا با تکتانه پائینتر و شرایط آسانتر ارایه نمایند. از آغاز سال مالی 1398 الی 30 دلو، مانده اوراق سرمایوی (Outstanding) لیلام شده بالغ بر 25.18 میلیارد افغانی گردیده است. به همین ترتیب، حدود 11.43 میلیون افغانی تکتانه بابت اوراق سرمایوی پرداخت گردیده است.

منبع: مدیریت عملیات بازار/آمریت عمومی سیاست پولی

اوراق بهادار هفت روزه

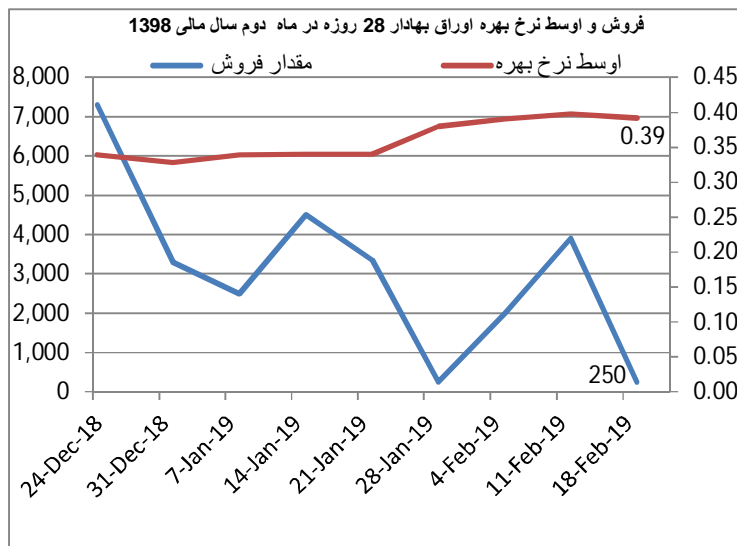
مجموع فروش اوراق بهادار هفت روزه 1.9 میلیارد افغانی با میانگین نرخ بهره 0.16 در صد بوده و مقدار مانده این اوراق به 1.9 میلیارد افغانی بوده است.

منبع: مدیریت عملیات بازار / آمریت عمومی سیاست پولی

اوراق بهادار 28 روزه

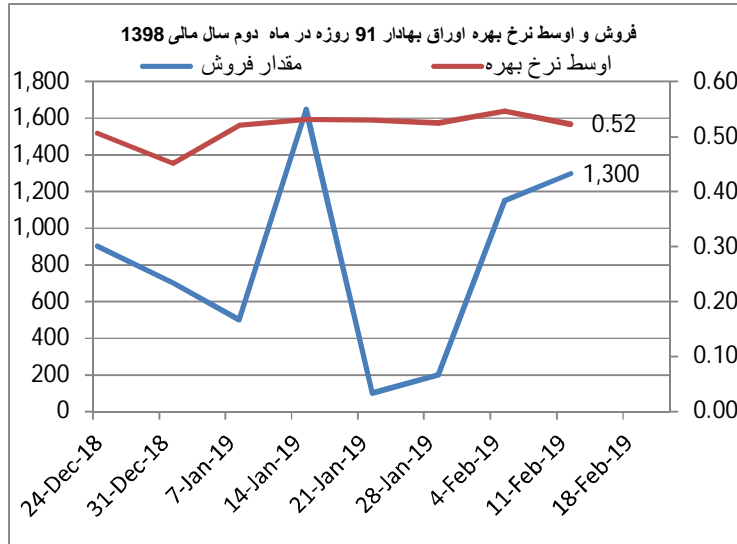
مجموع فروش اوراق بهادار 28 روزه بالغ بر 0.25 میلیارد افغانی با میانگین نرخ بهره 0.39 در صد گردیده و مقدار مانده آن 6.4 میلیارد افغانی بوده است.

منبع: مدیریت عملیات بازار / آمریت عمومی سیاست پولی

اوراق بهادار 91 روزه

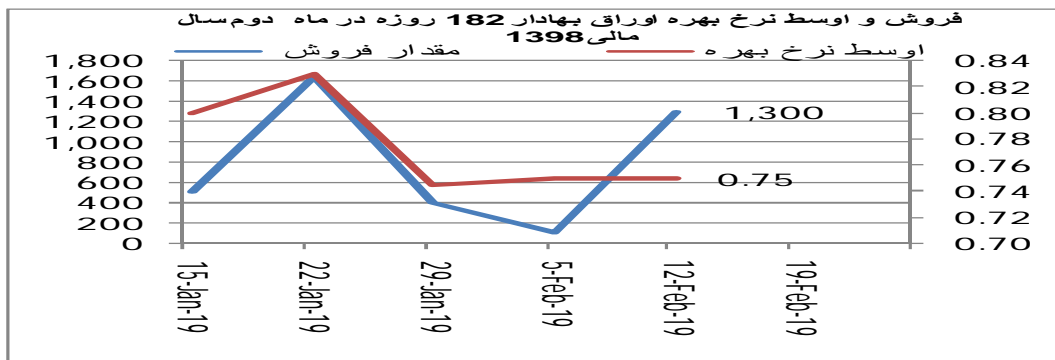
مجموع فروش اوراق بهادار 91 روزه 1.3 میلیارد افغانی با میانگین نرخ بهره 0.52 در صد بوده، در حالیکه مقدار مانده آن به 8.7 میلیارد افغانی می رسد.

منبع: مدیریت عملیات بازار / آمریت عمومی سیاست پولی

اوراق بهادار 182 روزه

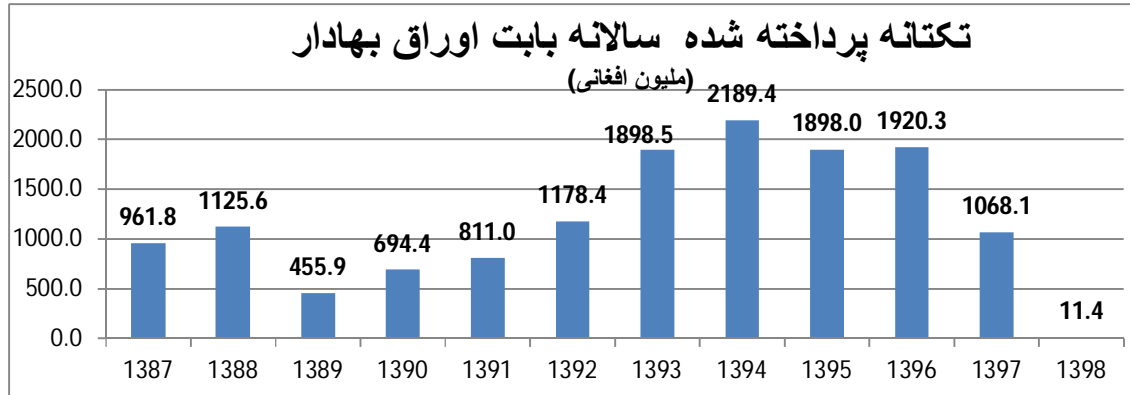
مجموع فروش اوراق بهادار 182 روزه 1.3 میلیارد افغانی با میانگین نرخ بهره 0.75 در صد بوده، در حالیکه مقدار مانده آن به 8.12 میلیارد افغانی می رسد.

قابل یاد آوری است که در پروسه لایام اوراق بهادار 364 روزه سال جاری به کاهش یافته است.

تکتانه پرداخت شده

در طول 12 سال گذشته مقدار پرداخته سودی که از بابت اوراق بهادار پرداخت گردید است قرار شرح ذیل چنین ارایه نمود.

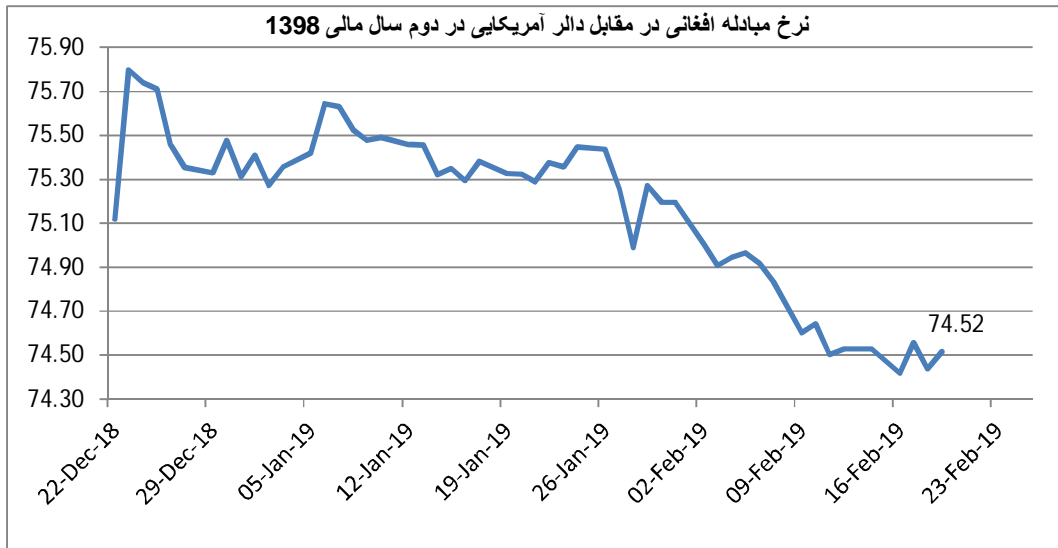

منبع: مدیریت عملیات بازار / آمریت عمومی سیاست پولی

1.4 نرخ مبادله

با وجودیکه د افغانستان بانک نرخ مبادله را مورد هدف قرار نمیدهد، نوسانات آنرا با در نظر داشت اهمیت تاثیر آن بالای سایر شاخص های اقتصادی به دقت کامل زیر نظر دارد. در نظام بازار آزاد، نوسانات در نرخ مبادله یک امر طبیعی بوده و عرضه و تقاضا عامل اصلی و تعیین کننده نرخ مبادله در بازار میباشد. طبق آمار موجود، نرخ مبادله افغانی در برابر دالر امریکایی و سایر ارز های عمده بین المللی از ابتدای سال روان مالی تا اکنون شاهد یک سلسله نوسانات بوده است.

از اول سال مالی 1398 الی 30 دلو ، نرخ مبادله افغانی در مقابل دالر امریکایی بطور اوسط 74.92 افغانی ثبت گردیده است که در حدود 1 درصد افزایش ارزش از ابتدای سال داشته است و همچنان به آخر دلو سال مالی نرخ تبادل 74.52 افغانی ثبت گردیده است .

منبع: مدیریت عملیات بازار / آمریت عمومی سیاست پولی

جدول شاخص های پولی

سال مالی 1398	سال مالی 1397					سال مالی 1396					
	دلور	قوس	سنبله	جوزا	حوت	دلور	قوس	سنبله	جوزا	حوت	
10	6	4	3	-1	0.065	0.045	0.01	-0.03			سقف پایه پولی (%)
-8.74	-2	-10	-8	-6	10	0.47	-1	-6			رشد حقیقی پایه پولی (%)
248,042.60	271,804.90	293,168.93	253,771.80	260,389.70	259,205.36	276,318.10	253,258.80	250,743.10	236,238.90	234,862.05	رشد حقیقی پایه پولی (میلیون افغانی)
278,087.54	309,476.20	290,360.45	276,318.10	276,318.10	276,318.05	282,056.40	265,687.00	254,354.40	244,281.00	246,715.38	سقف پایه پولی (میلیون افغانی)
220,295.23	228,205.60	225,276.63	226,589.30	215,734.30	228,685.19	228,685.20	222,635.80	218,245.90	210,051.90	208,850.25	رشد حقیقی پول در دوران (میلیون افغانی)
231,967.22	256,127.40	242,631.24	228,685.20	228,685.20	215,137.49	250,431.40	235,897.40	225,931.60	216,987.60	219,052.94	سقف پول در دوران (میلیون افغانی)
7,589.22	7,708.59	7,549.36	7,499.33	7,349.43	7,271.71	7,350.34	7,237.26	6,834.16	6,818.26	6,890.80	رشد حقیقی ذخایر بین المللی (میلیون دالر)
7,692.10	7,550.34	7,402.80	7,250.34	7,301.44	7,317.37	6,924.66	6,899.66	6,874.66	6,849.66	6,841.60	سقف ذخایر بین المللی (میلیون دالر)
25,185.00	33,725.00	39,515.00	37,960.00	19,443.00	19,141.00	38,993.00	41,570.00	39,802.50	41,292.30	39,212.30	مانده اوراق بهادار (میلیون افغانی)
5,771.59	4,625.81	6,136.46	6,140.47	6,148.91	6,499.77	7,357.48	8,045.30	18,718.50	18,846.76	19,027.53	ذخایر الزامی اجباری (میلیون افغانی)
20.01	21.63	22.98	22.81	23.41	23.41	23.21	19.96	-	-	-	ذخایر الزامی اجباری (میلیون یورو)
216.42	219.70	224.31	214.12	222.87	219.57	207.85	188.37	-	-	-	ذخایر الزامی اجباری (میلیون دالر)

منبع: مدیریت عملیات بازار / آمریت عمومی سیاست پولی

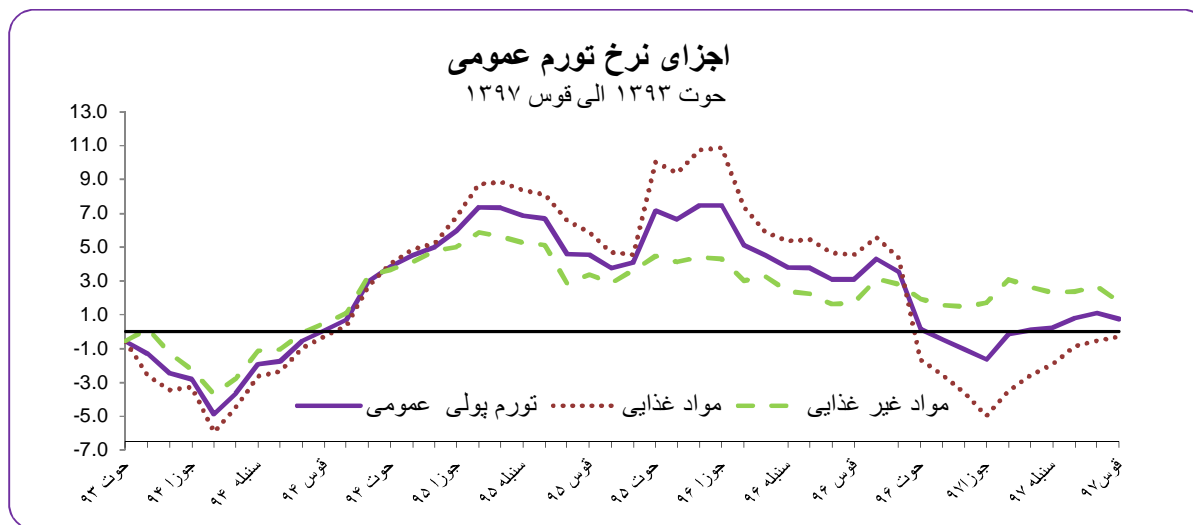
2. سکتور حقیقی

2.1 تورم پولی بر مبنای معیار محاسبه سالانه

نرخ تورم در سطح ملی در ماه قوس سال 1397 کاهش نموده است. آخرین آمار بدست آمده از اداره ملی احصائیه و معلومات نشان میدهد که شاخص قیمت مصرف کننده بر اساس معیار محاسبه سالانه از 1.11 درصد در ماه عقرب به 0.75 درصد در ماه قوس کمتر گردیده است. این کاهش بیشتر از بخش مواد غیرغذایی سرچشمه گرفته، درحالیکه شاخص مواد غذایی در دوره تحت بررسی نشان دهنده اندک افزایش می باشد. که در ذیل، تغییرات در اجزای شاخص قیمت مصرف کننده در سطح ملی مورد ارزیابی قرار می گیرد.

تغییرات در شاخص قیمت مصرف کننده در سطح ملی				
شاخص ها	معیار محاسبه سالانه		معیار محاسبه ماهانه	
	عقرب	قوس	عقرب	قوس
تورم عمومی	1.11	0.75	0.65	0.16
مواد غذایی	-0.53	-0.30	0.71	0.88
مواد غیرغذایی	2.67	1.76	0.61	-0.51

منبع: اداره ملی احصائیه و معلومات/آمریت عمومی سیاست پولی

افزایش قیمت مواد غذایی در ماه قوس ناشی از تغییرات صعودی در اجزای فرعی این شاخص از قبیل قیمت گوشت، روغن، میوه خشک و تازه، مصالحات و مشروبات غیر الکولی می باشد. از سوی دیگر، شاخص قیمت نان و غله، شیر، پنیر، و تخم، سبزی جات در این دوره کاهش نموده است. نرخ تورم مواد غذایی در ماه قوس به -0.30 درصد رسیده، در حالیکه این رقم در ماه ماقبل آن -0.53 درصد محاسبه گردیده است. شاخص قیمت غله که 14.6 شاخص عمومی را به خود

اختصاص داده و با اندکترین تغییر بیشترین تاثیرات را بالای شاخص عمومی وارد می نماید. بر مبنای محاسبه سالانه تورم در ماه قوس 1397 به 8.17 درصد کاهش نموده است، در حالیکه این رقم در ماه عقرب 1397 در حد 8.46 درصد محاسبه گردیده است. دلیل اصلی این جز شاخص پائین آمدن قیمت برنج سیله اول 24 کیلویی پاکستانی 10 درصد کاهش نموده است. همچنان افزایش بارندگی برف و باران تاجران را وادار ساخته تا از ذخایر (گندم و برنج) استفاده نموده تا قیمت را در سال آینده از دست ندهند و باعث کاهش قیمت در دوره تحت بررسی گردیده است.

بر اساس محاسبه سالانه، شاخص قیمت شیر، پنیر و تخم مرغ که 4.7 درصد شاخص عمومی را تشکیل میدهد. از 2.10 درصد در ماه عقرب به 1.26 درصد در ماه قوس کمتر گردیده است. علت پائین آمدن قیمت این جز شاخص ایجاد فرام های مرغداری در کابل، بلخ و ننگرهار می باشد. همچنان قیمت شیر مایع پاکستانی نیز در دوره تحت بررسی کاهش را نشان میدهد.

شاخص قیمت سبزی جات از -17.87 درصد در ماه عقرب به -19.00 درصد در ماه قوس کاهش را نشان میدهد. این کاهش به علت ایجاد خانه های سبز (Green houses) در کابل و ولایات کشور و افزایش حاصلات آنها می باشد.

تغییرات در شاخص مواد غذایی در سطح ملی				
شاخص ها	معیار محاسبه سالانه		معیار محاسبه ماهانه	
	عقرب	قوس	عقرب	قوس
تورم در بخش غذایی	-0.53	-0.30	0.71	0.88
نان و غله	8.46	8.17	1.32	0.00
گوشت	0.79	1.68	-0.58	0.80
شیر، پنیر و تخم مرغ	2.10	1.26	1.50	0.38
روغن	-2.60	-2.47	-1.14	0.10
میوه خشک و تازه	-3.04	1.01	-0.13	2.88
سبزی	-17.87	-19.00	1.23	3.25
شیرینی	-1.76	-1.62	1.33	-0.03
مصالحه	-5.23	-2.27	4.40	1.40
نوشابه غیر الکولی	4.33	4.49	0.76	-0.24

منبع: اداره ملی احصائیه و معلومات/آمریت عمومی سیاست پولی

از طرف دیگر، قیمت بعضی از اجزای فرعی شاخص مواد غذایی از قبیل گوشت، میوه خشک و تازه، مصالحه جات و مشروبات غیر الکولی در دوره تحت ارزیابی افزایش نموده است.

شاخص قیمت گوشت که دربر گیرنده 7.5 درصد شاخص عمومی می باشد، از 0.79 درصد در ماه عقرب به 1.26 درصد در ماه قوس بیشتر گردیده است. دلیل افزایش این جز شاخص ذبیح بیش از حد مواشی در اوایل سال 1397 به علت خشک سالی در ولایات کشور عنوان گردیده است. همچنان، افزایش تقاضا در زمستان عامل دیگر افزایش این شاخص بشمار میرود.

برعلاوه، بر اساس محاسبه سالانه شاخص قیمت میوه خشک و تازه در ماه قوس 1397 به 1.01 درصد رسیده است. درحالیکه، این رقم در ماه گذشته 3.04- درصد محاسبه گردیده است. علت افزایش بهای میوه خشک و تازه افزایش صادرات میوه به کشورهای همسایه عنوان گردیده است. شاخص قیمت مشروبات غیر الکولی از 4.33 درصد در ماه عقرب به 4.49 درصد افزایش نموده است. افزایش قیمت مواد خام نوشابه ها عوامل اصلی در بلند رفتن قیمت این جز شاخص محسوب می شود .

تغییرات در شاخص مواد غیرغذایی در سطح ملی				
معیار محاسبه ماهانه		معیار محاسبه سالانه		شاخص ها
قوس	عقرب	قوس	عقرب	
-0.51	0.61	1.76	2.67	تورم در بخش غیرغذایی
-0.02	0.73	6.34	5.98	تنباکو
2.33	0.68	4.18	2.41	پوشاک
1.67	0.18	-1.39	0.74	سرپناه
-0.06	1.46	3.75	4.18	لوازم خانه
0.51	0.49	1.60	1.29	صحت
-1.42	1.16	8.74	10.82	ترانسپورت
-0.61	-1.58	-1.70	-0.92	ارتباطات
-0.43	-0.84	-0.90	-0.38	اطلاعات و فرهنگ
0.24	1.56	6.40	6.53	تعلیم و تربیه
0.50	0.11	2.51	2.18	رستوران و هتل
-0.49	0.70	1.40	2.45	متفرقه

منبع: اداره ملی احصائیه و معلومات/آمریت عمومی سیاست پولی

با توجه به آمار موجود، بیشترین فشار های ضد تورمی بالای شاخص مواد غیرغذایی از ناحیه کاهش قیمت اجزای فرعی این شاخص (سرپناه، لوازم منزل، ترانسپورت و متفرقه) وارد گردیده است. شاخص قیمت سرپناه که 19.1 درصد وزن را در شاخص عمومی داشته و با اندک ترین تغییر بیشترین تأثیرات را بالای شاخص عمومی وارد می نماید در ماه قوس 1397 کاهش 1.39- در صدی را تجربه نموده است. این رقم در ماه گذشته 0.74 درصد محاسبه گردیده است. دلیل عمده کاهش قیمت این جز شاخص پائین آمدن قیمت فروش و کرایه منازل، کم شدن کمک های بین المللی و نزدیک شدن موعد خروج نیروهای خارجی از افغانستان، عدم اعتماد مردم به آینده، کم شدن شرکت های لوژیستیکی و ساختمانی عوامل بوده که باعث کاهش قیمت این جز شاخص در دوره تحت ارزیابی گردیده است.

شاخص قیمت لوازم منزل در ماه قوس 3.75 در صد رسیده است، این بخش که 11.9 درصد شاخص عموم را از آن خود ساخته در ماه گذشته 4.18 درصد محاسبه گردید است.

شاخص قیمت ترانسپورت که 4.3 درصد شاخص عمومی به خود اختصاص داده است. براساس محاسبه سالانه از 10.82 درصد در ماه عقرب 1397 به 8.74 درصد در ماه قوس کاهش نموده است. علت کاهش قیمت شاخص ترانسپورت در این دوره پائین آمدن قیمت یک بشکه تیل در بازار جهانی از 64.75 دالر امریکائی در ماه عقرب به 57.36 دالر در ماه قوس می باشد.

شاخص قیمت متفرقه که دارای 1.4 درصد وزن در شاخص عمومی می باشد، از 2.45 درصد در ماه عقرب به 1.40 درصد در ماه قوس کمتر گردیده است. تغییرات در سایر اجزای غیرغذایی به حدی نیست که بتواند شاخص عمومی را بصورت قابل ملاحظه ای متاثر سازد.

2.2 تغییرات تورمی بر اساس معیار محاسبه ماهانه

معیار محاسبه ماهانه نرخ تورم پولی تغییرات کوتاه مدت را در سطح عمومی قیمت ها در کشور مورد مطالعه قرار میدهد. براساس این معیار نرخ تورم از 0.65 درصد در ماه عقرب سال 1397 به 0.16 درصد در دوره تحت بررسی کاهش نموده است. این کاهش از بخش مواد غیرغذایی سرچشمه گرفته است، در حالیکه شاخص مواد غذایی در دوره تحت بررسی اندک افزایش را نشان میدهد.

بر اساس معیار محاسبه ماهانه نرخ تورم در شاخص مواد غذایی که 47.8 درصد شاخص عمومی را از آن خود ساخته در ماه قوس به 0.88 در صد رسیده است. حال آن که این رقم در ماه گذشته 0.71 در صد محاسبه گردیده است. افزایش در این بخش شاخص ناشی از بلند رفتن قیمت در اجزای این شاخص از قبیل (گوشت، روغن، میوه خشک و تازه) می باشد. قیمت شاخص گوشت از 0.58- درصد در ماه عقرب به 0.80 درصد در ماه قوس بیشتر گردیده است این شاخص که 7.5 درصد شاخص

عمومی را به خود اختصاص داده و تغییرات بیشتر در آن شاخص عمومی را تحت تاثیر قرار میدهد. یکی از اجزای مهم دیگر بخش غذایی روغن می باشد. این جز شاخص که 4.6 درصد شاخص عمومی را تشکیل میدهد، بر اساس معیار محاسبه ماهانه، قیمت این جز شاخص از 1.14- درصد در ماه عقرب به 0.10 درصد در ماه قوس سال روان افزایش نموده است. شاخص قیمت میوه خشک و تازه در ماه قوس افزایش نموده است. این جز شاخص که در برگزیده 6 درصد شاخص عمومی می باشد. از 0.13- درصد به 2.88 درصد افزایش نموده است.

شاخص مواد غیرغذایی که 52.2 درصد شاخص عمومی را تشکیل میدهد در این دوره تاثیرات معکوس بالای شاخص عمومی داشته است. بر اساس آخرین آمار بدست آمده از اداره ملی احصائیه و معلومات، نرخ تورم بر اساس محاسبه ماهانه در بخش مواد غیرغذایی از 2.67 درصد در ماه عقرب به 1.76 درصد در ماه قوس کاهش را نشان میدهد. کاهش قیمت مواد غیرغذایی در ماه قوس اساساً ناشی از تغییرات سرپناه، لوازم منزل، ترانسپورت، تعلیم و تربیه می باشد. براساس معیار محاسبه ماهانه، قیمت شاخص سرپناه از 0.18 درصد به 1.67- درصد، قیمت شاخص لوازم منزل از 1.46 درصد به 0.06- درصد، شاخص قیمت ترانسپورت از 1.16 درصد به 1.46- درصد و قیمت شاخص تعلیم و تربیه از 1.56 درصد به 0.24 درصد کاهش در ماه قوس کاهش نموده است. از سوی دیگر، قیمت بعضی از اجزای فرعی این شاخص از قبیل پوشاک، تداوی و معالجه، و مخابرات و رستوران افزایش نمود است.

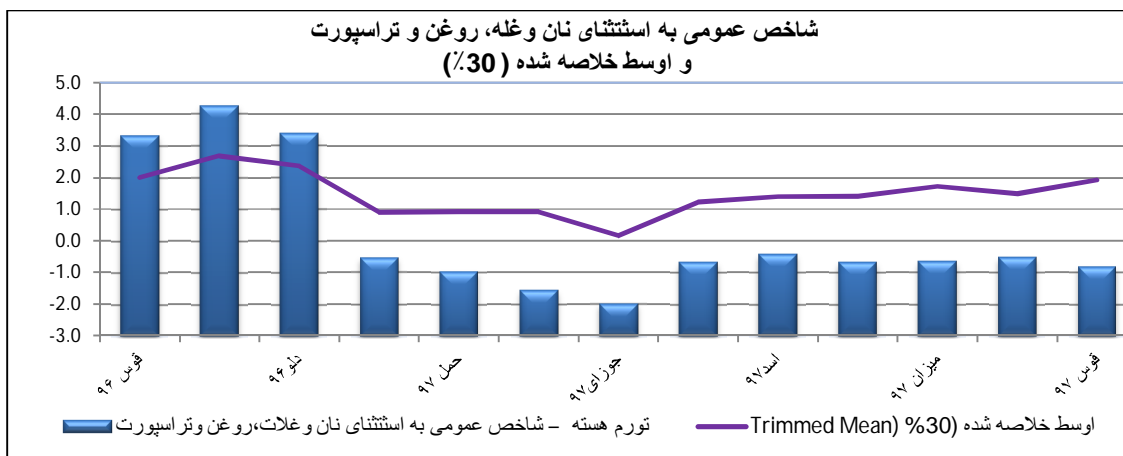
2.3 تورم هسته

هدف از محاسبه نرخ تورم بر اساس این معیار بررسی دقیق و مشخص تغییرات در سطح عمومی قیمت ها می باشد. این معیار نشان دهنده تاثیرات عوامل غیرمترقبه و غیرنورمال بالای سطح عمومی قیمت ها بوده و یک قسمت معین شاخص را که عوامل متذکره در آن دخیل نمی باشد در بر می گیرد. تورم هسته آنچه از اجزای شاخص را که قیمت شان بصورت سرسام آور تغییر نموده اند (و یا هم تغییرات در آن ها بسیار ناچیز می باشند) از شاخص بیرون ساخته و بعداً با استفاده از میتود های موجود تغییرات آنرا ارزیابی می نماید. یکی از معیار های مهم تورم هسته عبارت از اوسط خلاصه شده می باشد که در آن یک فیصدی مشخص از تعداد مجموعی اجزای موجود در شاخص حذف میگردد. در حال حاضر، تورم بر اساس اوسط خلاصه شده در افغانستان بعد از حذف 30 فیصد شاخص عمومی محاسبه می گردد. تورم براساس این معیار در ماه قوس در مقایسه با ماه ماقبل آن از 1.48 درصد به 1.93 درصد بیشتر گردیده است. معیار دیگر تورم هسته عبارت از "شاخص قیمت مصرف کننده به استثنای نان و غله، روغن و ترانسپورت" می باشد، تورم سالانه بر اساس این معیار از 0.52- درصد در ماه عقرب به 0.82- درصد در ماه قوس رسیده است. این معیار بر اساس

محاسبه ماهانه از 0.60 درصد به 0.28 درصد کاهش نموده است. تغییرات تورمی بر اساس معیار های هسته در جدول و گراف ذیل نشان داده شده است.

تغییرات تورم هسته در سطح ملی		
شاخص ها	عقرب	قوس
معیار محاسبه سالانه		
تورم اوسط خلاصه (Trimmed Mean) (30%)	1.48	1.93
شاخص قیمت مصرف کننده به استثنای نان و غله، روغن و ترانسپورت	-0.52	-0.82

منبع: اداره ملی احصائیه و معلومات/آمریت عمومی سیاست پولی

منبع: اداره ملی احصائیه و معلومات/آمریت عمومی سیاست پولی

3. سکتور خارجی

3.1 : بیلانس حساب جاری

کسر حساب جاری کشور در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۷ نظر به عین ربع سال قبل ۲۱ درصد افزایش را نشان می دهد. کسر حساب جاری که در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۶ مبلغ ۸۳۳,۶۰ میلیون دالر ثبت گردیده بود، در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۷ به مبلغ ۱۰۰۹,۷۷ میلیون دالر افزایش نموده است. این افزایش کسر در حساب جاری بیلانس تادیات عمده تأ ناشی از کاهش در کمک های بلاعوض جاری، افزایش پردخت های خدماتی، و نیز اندک افزایش در مخارج وارداتی می باشد.

3.1.1 : بیلانس حساب اجناس

ارزش مجموعی واردات (اجناس) کشور در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۷ نماینگر افزایش یک فیصدی بوده که از ۱۶۲۶,۱۲ ملیون دالر در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۶ به مبلغ ۱۶۵۰,۵۱ ملیون دالر در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۷ رسیده است.

و به همین ترتیب ارزش مجموعی صادرات (اجناس) کشور در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۷ نشان دهنده افزایش ۴ فیصدی بوده که از ۲۵۱,۳۷ ملیون دالر در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۶ به مبلغ ۲۶۱,۸۸ ملیون دالر در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۷ بالغ گردیده است .

اجزای (محرکات) اصلی و اساسی افزایش واردات اجناس در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۷ عبارتند از:

- ✓ **واردات برق:** که از ۶۱ ملیون دالر در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۶ به ۶۳ ملیون دالر در ربع سوم ۱۳۹۷ افزایش نموده است.
- ✓ **واردات پیتروولیم و دیگر تیل:** از ۲۲۵,۳۳ ملیون دالر به ۲۵۱,۳۴ ملیون دالر افزایش نموده .
- ✓ **واردات ماشین الات و پرزه جات :** از ۱۳۷,۱۴ ملیون دالر به ۲۰۲,۷۱ ملیون دالر افزایش را نشان داده .
- ✓ **واردات منسوجات:** از ۹۳ ملیون دالر به ۱۴۰,۱۶ ملیون دالر افزایش نموده .
- ✓ **واردات تیر و تیوپ:** از ۱۹,۳۳ ملیون دالر به ۳۴,۶۷ ملیون دالر افزایش نموده است.
- ✓ **واردات جای:** از ۴۱,۳۳ ملیون دالر به ۴۶,۹۱ ملیون دالر افزایش نموده .
- ✓ **واردات سگرت:** از ۱۵,۶۰ ملیون دالر به ۱۹,۶۷ ملیون دالر افزایش نموده .
- ✓ **و بلاخره واردات قرطاسیه باب:** از ۱۲,۷۱ ملیون دالر به ۱۶,۹۲ ملیون دالر افزایش را نشان میدهد.

اجزای (محرکات) اصلی و اساسی افزایش صادرات اجناس در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۷ عبارتند از:

- ✓ **صادرات پنبه :** از ۰,۰۳ ملیون دالر به ۰,۴۲ ملیون دالر افزایش را نشان میدهد.
- ✓ **صادرات پشم حیوانات:** از ۰,۱ ملیون دالر به ۴,۱۴ ملیون دالر افزایش نموده است.
- ✓ **صادرات پوست قرقل:** از ۱ ملیون دالر به ۴,۰۸ ملیون دالر افزایش نموده است.
- ✓ **صادرات زعفران:** از ۱ ملیون دالر به ۴,۴۸ ملیون دالر افزایش نموده است.
- ✓ **و صادرات سایر اقلام:** از ۵۵,۴۷ ملیون دالر به ۹۴,۹۳ ملیون دالر افزایش را نشان میدهد.

3.1.2 : بیلانس حساب خدمات

کسر خالص حساب خدمات در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۷ حدود ۱۲ در صد کاهش را نظر به عین ربع سال قبل نشان میدهد. کسر حساب خدمات که در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۶ مبلغ ۲۰۵,۱۹ ملیون دالر راپور داده شده بود در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۷ به مبلغ ۱۸۰,۰۹ ملیون دالر رسیده است.

کسر حساب خدماتی در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۷ با استفاده از دو نوع دریافت ها متاثر گردیده است یعنی:

- دریافت ها از ناحیه خدمات ترانسپورتی که از ۱۲,۳۶ میلیون دالر در ربع سوم سال ۱۳۹۶ به مبلغ ۲۷,۱۲۳ میلیون دالر در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۷ افزایش نموده است.
- دریافت های خدمات مخابراتی، که از ۱۴ میلیون دالر در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۶ به مبلغ ۲۱,۷۸ میلیون دالر در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۷ افزایش نموده است.

3.1.3 : حساب عاید اولیه

عواید اولیه خالص کشور در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۷ نظر به عین ربع سال گذشته شاهد افزایش ۳۷۶ درصدی بوده که از ۱۹,۲۵ میلیون دالر در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۶ به مبلغ ۹۱,۵۳ میلیون دالر امریکایی در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۷ افزایش نموده است.

3.1.4 : عاید ثانوی

عواید ثانوی در مجموع (کمک های بلاعوض و انتقالات وجوه کارگران) در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۷ نظر به عین ربع سال قبل کاهش ۳۶ درصدی را نشان داده که از ۷۲۷,۰۹ میلیون دالر امریکایی در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۶ به مبلغ ۵۶۷,۴۱ میلیون دالر امریکایی در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۷ ثبت گردیده است.

• انتقالات جاری (کمک های بلاعوض):

انتقالات جاری خالص به دولت افغانستان کاهش ۳۸ درصدی را نشان داده که از ۶۵۹,۶۱ میلیون دالر امریکایی در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۶ به مبلغ ۴۱۱,۵۸ میلیون دالر امریکایی در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۷ رسیده است.

• وجوه خالص کارگران:

وجوه خالص کارگران ب داخل کشور ۲۵ درصدی افزایش نموده، که از ۷۶,۵۳ میلیون دالر در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۶ به مبلغ ۹۵,۴۲ میلیون دالر در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۷ افزایش نموده است.

3.2 : حساب سرمائوی بیلانس تادیات

حساب سرمائوی بیلانس تادیات که شامل (انتقالات سرمائوی میباشد)، نشان دهنده کاهش ۱۵ درصدی بوده، که از ۵۴۱,۹۶ میلیون دالر در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۶ به مبلغ ۴۶۱,۹۶ میلیون دالر امریکایی در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۷ رسیده است.

3.3 : حساب مالی بیلانس تادیات

حساب مالی (خالص) بیلانس تادیات که شامل سرمایه گذاری مستقیم، سرمایه گذاری غیر مستقیم، دیگر سرمایه گذاری ها و دارائی های ذخیروی می باشد نشان دهنده کاهش ۱۸ درصدی بوده، که از ۲۲۷,۸ میلیون دالر در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۶ به مبلغ ۱۸۷ میلیون دالر در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۷ می رسد.

3.3.1: سرمایه گذاری مستقیم

ارزش خالص سرمایه گذاری مستقیم خارجی در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۷ نشان دهنده افزایش ۲۴۴ در صدی بوده که از ۳,۵۹ میلیون دالر امریکایی در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۶ به ۱۲,۳۶ میلیون دالر امریکایی در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۷ رسیده، به همین ترتیب، سرمایه گذاری غیر مستقیم (سرمایه گذاری در اسناد قرضه) از ۱۱,۵۷ - میلیون دالر امریکایی در ربع سوم سال ۱۳۹۶ به مبلغ ۲۴,۳۷ میلیون دالر امریکایی در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۷ افزایش نموده است.

جدول ۱: بیلانس تادیات افغانستان به (ملیون دالر امریکایی):

Items / Years	Q1- 96	Q2- 96	Q3 - 96	Q4 - 96	Q1- 97	Q2- 97	Q3- 97	%change
Current Account	1137.31	1476.31	-833.60	1171.38	1349.22	-922.86	1009.77	21%
<i>Credit</i>	736.93	772.01	1111.00	1072.00	870.14	1070.94	1059.41	-5%
<i>Debit</i>	1874.24	2248.31	1944.60	2243.38	2219.36	1993.80	2069.18	6%
Goods and Services Account	1608.62	1983.25	1579.94	1844.88	1865.87	1579.03	1568.71	-1%
<i>Credit</i>	213.70	230.54	334.67	368.78	320.49	363.70	438.06	31%
<i>Debit</i>	1822.32	2213.79	1914.61	2213.67	2186.36	1942.73	2006.77	5%
Goods Account	1462.74	1804.27	1374.75	1611.78	1669.02	1501.28	1388.62	1%
<i>Credit</i>	115.06	124.17	251.37	293.36	172.45	146.81	261.88	4%
<i>Debit</i>	1577.80	1928.44	1626.12	1905.15	1841.47	1648.10	1650.51	1%
Services Account	-145.88	-178.98	-205.19	-233.10	-196.85	-77.75	-180.09	-12%
<i>Credit</i>	98.64	106.37	83.30	75.42	148.03	216.89	176.18	111%
<i>Debit</i>	244.52	285.35	288.49	308.52	344.89	294.63	356.27	23%
Primary Income Account	17.17	34.91	19.25	24.79	21.78	43.22	91.53	376%
<i>Credit</i>	32.13	47.18	30.77	37.13	32.23	54.75	102.22	232%
<i>Debit</i>	14.96	12.27	11.52	12.34	10.45	11.52	10.69	-7%
Secondary Income Account	454.13	472.03	727.09	648.71	494.87	612.95	467.41	-36%
<i>Credit</i>	491.09	494.28	745.56	666.08	517.43	652.49	519.13	-30%
<i>Debit</i>	36.96	22.25	18.47	17.38	22.56	39.55	51.72	180%
Current transfers	432.51	422.42	659.61	566.00	414.48	538.13	411.58	-38%
Workers' remittances	50.40	55.16	76.53	86.79	91.92	96.60	95.42	25%
<i>Credit</i>	58.49	71.81	85.38	97.02	102.94	114.36	107.55	26%
<i>Debit</i>	8.08	16.65	8.84	10.24	11.02	17.76	12.13	37%
Capital and financial account	226.10	441.52	314.13	326.81	21.62	211.83	274.92	-12%
Capital account	222.08	415.02	541.96	554.39	40.49	206.88	461.96	-15%

<i>Credit</i>	222.08	415.02	541.96	554.39	40.49	206.88	461.96	-15%
<i>Debit</i>	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
Capital transfers	222.08	415.02	541.96	554.39	40.49	206.88	461.96	-15%
<i>Credit</i>	222.08	415.02	541.96	554.39	40.49	206.88	461.96	-15%
<i>Debit</i>	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
Financial account	-4.0	-26.5	227.8	227.58	18.88	-4.95	187.05	-18%
Direct investment	-11.19	-20.44	-16.98	-13.73	-31.58	-40.85	-36.74	116%
Net acquisition of financial assets	-3.09	-3.27	-3.59	-0.84	3.78	3.78	-12.36	244%
Net incurrence of liabilities	8.10	17.16	13.39	12.89	35.36	44.63	24.38	82%
Portfolio investment	36.62	-30.15	-11.57	-24.01	-54.02	18.22	24.37	-311%
Net acquisition of financial assets	36.62	-30.15	-11.57	-24.01	-54.02	18.22	24.37	-311%
<i>Net incurrence of liabilities</i>	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
Other investment	12.37	25.59	-127.93	58.54	109.68	57.55	85.09	-167%
<i>Assets</i>	33.16	5.36	-100.29	97.74	80.56	44.98	69.33	-169%
<i>Liabilities</i>	20.79	-20.23	27.64	39.20	-29.11	-12.57	-15.75	-157%
Reserve Assets	-41.83	-1.50	384.32	206.77	-5.20	-39.88	114.34	-70%
Net errors and omissions	911.21	1034.79	519.48	844.57	1327.60	711.02	734.86	41%

4. سکتور مالی

مجموع بودجه اصلی از ۴۲۹,۴۱ میلیارد افغانی در سال مالی ۱۳۹۶ به ۳۷۷,۱۹ میلیارد افغانی در سال مالی ۱۳۹۷ رسیده است که ۵۲,۲۲ میلیارد افغانی یا ۱۲,۱۶ درصد کاهش را نشان میدهد.

در ماه قوس سال مالی ۱۳۹۷ نظر به ارقام دست داشته کدام تغییرات در اجرای بودجه نیامده است. نظر به ارقام دست داشته در ماه قوس از مجموع بودیجه منظور شده، اجرای بودجه اصلی ۷۷٪ بوده که ۷۳,۲٪ اجرای بودیجه عادی و ۱۷۸٪ اجرای بودیجه انکشافی را تشکیل میدهد.

برعلاوه مجموع عواید (عواید داخلی و کمکهای خارجی) در ماه قوس سال مالی ۱۳۹۷ نشان دهنده ۲۵,۷۹ میلیارد افغانی یا ۶۲,۹۱ در صد افزایش میباشد، که از ۴۱ میلیارد افغانی در ماه عقرب به ۶۶,۷۹ میلیارد افغانی در ماه قوس میرسد. عواید داخلی از ۲۳,۴۹ میلیارد افغانی در ماه عقرب به ۲۳,۱۱ میلیارد افغانی در ماه قوس کاهش یافته است که ۰,۳۹ میلیارد افغانی (۱,۶۵٪) کاهش را نشان میدهد، در حالیکه مجموع عواید از شروع سال مالی الی اخیر ماه قوس سال مالی ۱۳۹۷ به مبلغ ۳۹۸,۱۲ میلیارد افغانی رسیده است.

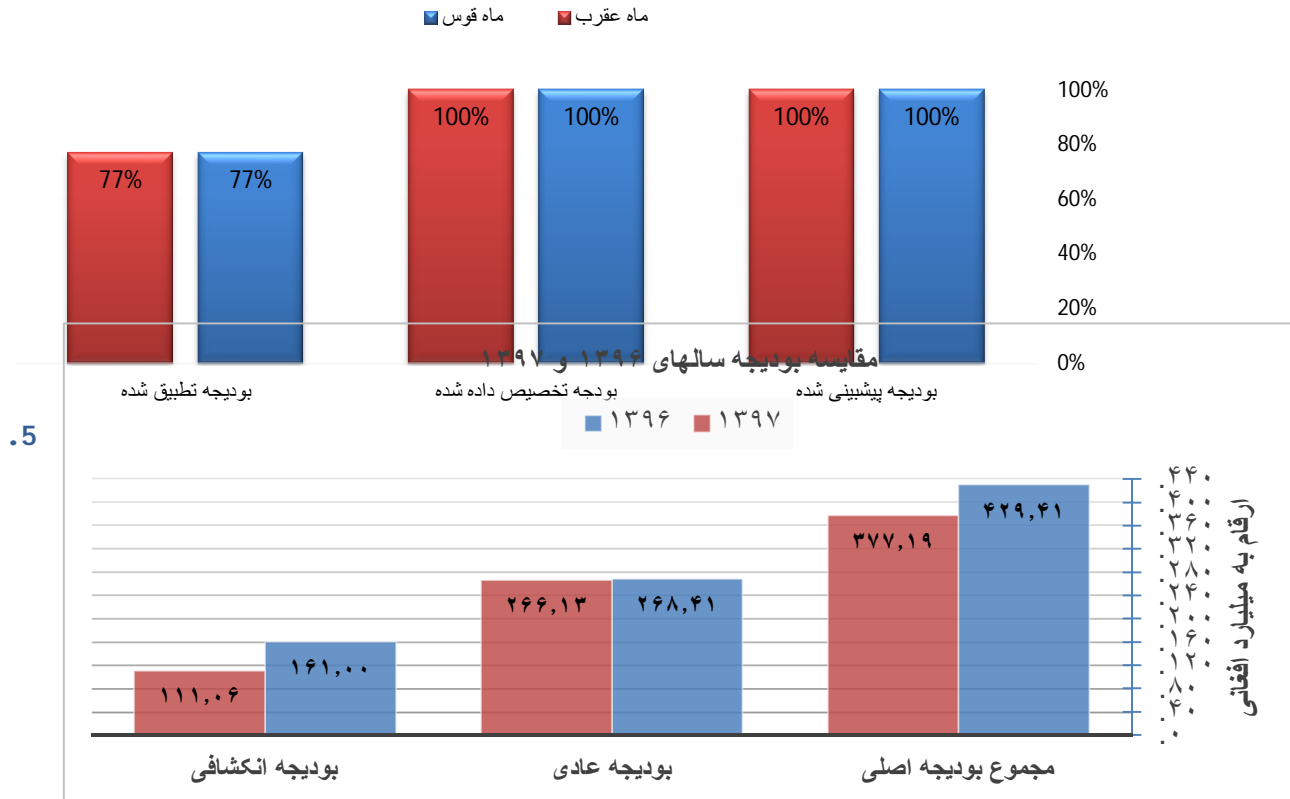
کمک های خارجی نیز در ماه قوس بیشتر گردیده است که مجموع کمکها از ۱۷,۵۰ میلیارد افغانی در ماه عقرب سال مالی ۱۳۹۷ به ۴۳,۶۸ میلیارد افغانی در ماه قوس رسیده است که نشان دهنده ۲۶,۱۸ میلیارد افغانی یا ۱۴۹,۵۹٪ افزایش

میباشد. مجموع کمکها از شروع سال مالی الی اخیر ماه قوس سال مالی ۱۳۹۷ به مبلغ ۲۰۸,۲۸ میلیارد افغانی میرسد.

درضمن مجموع مصارف در ماه قوس سال مالی ۱۳۹۷ بالغ بر ۷۳,۹۷ میلیارد افغانی بوده که از آنجمله ۴۰,۸۹ میلیارد مصارف عادی و ۳۳,۰۹ میلیارد افغانی مصارف انکشافی را تشکیل میدهند. درحالیکه مجموع مصارف در ماه عقرب سال مالی ۱۳۹۷ مبلغ ۳۸,۶۹ میلیارد افغانی بوده لذا مجموع مصارف در ماه قوس ۳۵,۲۹ میلیارد افغانی (% ۹۱,۲۰) افزایش یافته است. همچنان مجموع مصارف از شروع سال مالی اخیر ماه قوس سال مالی ۱۳۹۷ بالغ بر ۳۸۴,۵۲ میلیارد افغانی می رسد..

رشد ماهانه (%)	تفاوت بین ماه عقرب و قوس	از ماه جدی الی اخیر ماه قوس سال مالی ۱۳۹۷	قوس ۱۳۹۷	عقرب ۱۳۹۷	مشخصات
% ۶۲,۹۱	۲۵,۷۹	۳۹۸,۱۲	۶۶,۷۹	۴۱,۰۰	مجموع عواید داخلی و کمکهای خارجی
% ۱,۶۵ -	۰,۳۹ -	۱۸۹,۸۴	۲۳,۱۱	۲۳,۴۹	عواید داخلی
% ۱۴۹,۵۹	۲۶,۱۸	۲۰۸,۲۸	۴۳,۶۸	۱۷,۵۰	کمکهای خارجی
% ۹۱,۲۰	۳۵,۲۹	۳۸۴,۵۲	۷۳,۹۷	۳۸,۶۹	مجموع مصارف
% ۷۵,۸۰	۱۷,۶۳	۲۵۸,۰۲	۴۰,۸۹	۲۳,۲۶	مصارف عادی
% ۱۱۴,۴۱	۱۷,۶۶	۱۲۶,۴۹	۳۳,۰۹	۱۵,۴۳	مصارف انکشافی

تحلیل ماهوار بودیجه تطبیق شده سال مالی ۱۳۹۷

.5

سويفت و تاديات

Report of (Outward) Transactions from 1/10/ 1397 up to 30/30/1397

Categories	Remmitter Parties	Message Type	USD	EUR	CHF	AED
A	وزارت ها	MT 103 ,700 & 910	13,659,485.68	1,518,451.00	-	0
B	بانک های تجارتي	202	75,959,245.96	716,000.00		
C	د افغانستان بانک	200	320,190,000.00	14,000,000.00		

Report of (Inward) Transactions from 1/10/ 1397 up to 30/10/1397

Categories	Beneficiary Parties	Message Type	USD	EUR	AED	GBP
A	وزارت ها	MT 103 ,700 & 910	33,126,729.85	2,903,918.89	4391479	-
B	بانک های تجارتي	202	29,911,399.85			
C	د افغانستان بانک	200				

به ارزش مجموعی (38275944.79) دالر امریکائی FX Deal همچنان به تعداد 50 معامله تبادلوی به ارزش 15724836.93 دالر نیز اجرا گردید است IBRD و همچنان دو معامله تبادلوی

6. سکتور بانکی

خلاصه گزارش

قرار آخر جدی 1397 (جنوری 2019) شاخص های عمده مالی نظام بانکی در مقایسه با جدی 1396 یک تصویر مخلوط از رشد آن نشان میدهد. مجموع دارایی ها و مجموع سرمایه مالی طی دوره یاد شده کاهش داشته است. در حالیکه مجموع قروض و سپرده های نظام بانکی دارای روند صعودی میباشند که بر علاوه افزایش نرخ دالر عمدتاً در اثر اعطای قروض بوجود آمده است. نظام بانکی در ماه اول سال مالی 1398 در مفاد قرار داشته و سیالیت آن در سطح مناسب قرار دارد. اما کیفیت قروض همچنان دارای روند نزولی میباشد.

مجموع قروض ناخالص نظام بانکی که در ماه فعلی (جدی 1397) بالغ بر 42.02 میلیارد افغانی میگردد، در مقایسه با سال قبلی (جدی 1396) که در آن قروض ناخالص نظام بانکی به 39.45 میلیارد افغانی میرسید، به اندازه 6.50 فیصد افزایش را نشان میدهد. افزایش ذکر شده در مجموع قروض ناخالص نظام بانکی طی دوره یاد شده عمدتاً در اثر اعطای قروض و افزایش در نرخ دالر در مقابل پول افغانی میباشد. مجموع قروض ناخالص در مقایسه با ماه قبلی (قوس 1397) به اندازه 1.41 فیصد بابت اعطای قروض و استفاده مزید از قروض اضافه برداشت افزایش نموده است.

مجموع سپرده ها که منبع اساسی تمویل در بانکها به شمار میرود متشکل از سپرده های مشتریان و بین بانکی میباشد، که در مقایسه با سال قبل (جدی 1396) شاهد 0.87 فیصد افزایش بوده و از قرار ماه جدی سال 1397، بالغ بر 257.53 میلیارد افغانی میگردد. افزایش در مجموع سپرده ها بابت افزایش در سپرده های مشتریان که در سپرده های جاری و سپرده های پس انداز قابل ملاحظه بوده، صورت گرفته است، که از درک افزایش در نرخ دالر در مقابل پول افغانی میباشد. این در حالیست که سپرده های افغانی و دالری در این مدت کاهش کرده است. این منبع اساسی تمویل در بانکها از ماه گذشته بدینسو به اندازه 5.93 فیصد کاهش را نشان میدهد، کاهش متذکره در سپرده های جاری و سپرده های پس انداز مشتریان صورت گرفته است.

نظام بانکی دارای سرمایه کافی بوده، از قرار جدی 1397 بالغ بر 34.29 میلیارد افغانی گردیده به اندازه 11.42 فیصد مجموع دارایی ها را تشکیل میدهد. سرمایه مالی در مقایسه با دوره قبلی (جدی 1396) به اندازه 4.24 فیصد کاهش دارد که عمدتاً در اثر پرداخت سود سهام و قرار گرفتن یک بانک خصوصی تحت مدیریت تصفیه صورت گرفته است.

نظام بانکی افغانستان در ماه اول سال مالی 1398 (جنوری 2019)، به مبلغ 67 میلیون افغانی مفاد خالص نموده است که در دوره مشابه قبلی (جنوری 2018 - جدی 1396) شاهد 121 میلیون افغانی ضرر خالص بوده. در نتیجه نسبت برگشت بر دارایی ها در مقایسه با منفی 0.47 فیصد در جدی 1396 به 0.18 فیصد در این دوره (جدی 1397) ثبت شده است.

سیالیت تمام بانکها در مطابقت با حد اقل تعیین شده بانک مرکزی قرار داشته و از لحاظ وضعیت باز اسعار خارجی، تمام بانکها (به استثنای چهار بانک که از حد تعیین شده بانک مرکزی ± 40 برای اسعار خارجی و ± 20 برای اسعار انفرادی خارجی" دالر طویل المدت، و "یورو طویل المدت" تخطی نموده اند)

در مطابقت با حدود تعیین شده دافغانستان بانک می‌باشند.

از قرار ماه جدی 1397 نسبت سرمایه مقرراتی تمام بانکها به استثنای یک بانک بالاتر از حد اقل تعیین شده بانک مرکزی (12 % دارایی های عیار شده به اساس خطر) قرار دارند. نسبت سرمایه مقرراتی سکتور بانکی در حدود 25.75 فیصد ثبت شده است که در مقایسه با ماه جدی سال قبل که به 30.38 فیصد میرسید، به اندازه 4.63 فیصد کاهش داشته است.

مقدمه

نظام بانکی متشکل از 14 بانک دارای جواز می باشد که از آنجمله 3 بانک دولتی، 27 بانک خصوصی متعارف، 1 بانک اسلامی و متباقی 3 فروع بانک های خارجی اند. ذیلاً تعداد نمایندگی ها و سایر تسهیلات بانکی موجود در کشور ارائه میگردد.

تعداد	تسهیلات
203	نماینده‌گی با خدمات کامل
212	نماینده‌گی با خدمات محدود
343	ماشین های خودکار صرافیه (نوع 22)
169	*3 سایر تسهیلات (نوع) (252421)
87	** محلات فروش (نوع 23)
1,014	مجموعه

کارت ها	
524,799	کارت بدهی (دبت کارت)
2,002	کارت اعتبار (کریدت کارت)

² به اساس تصویب شماره 4 مورخ 1397/04/12 شورای عالی، بانک تجارتی افغانستان تحت مدیریت تصفیه قرار گرفته است.

* **سهولت نوع 21:** واحد ایکه صلاحیت طی مراحل ابتدائی قرضه را داشته، اما صلاحیت پرداخت قرضه را ندارد.

سهولت نوع 24: واحد ایکه فقط صلاحیت تادیه پول نقد را داشته مانند پرداخت معاشات کارمندان دولتی و غیر دولتی، و یا سایر تادیات نقدی برای مشتریان بانک.

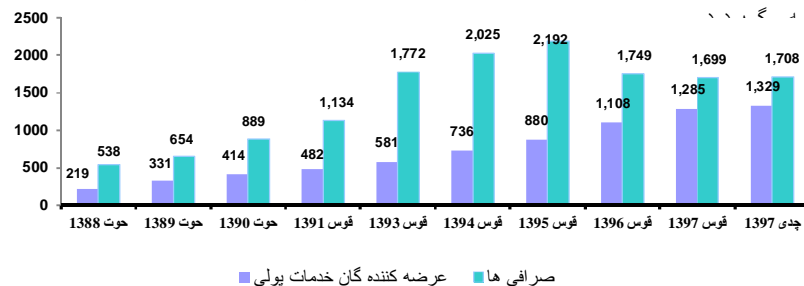
سهولت نوع 25: واحد ایکه صرف صلاحیت در یافت پولی نقد را از عامه بشکل امانات در حسابات مختلف اشخاص حکمی و حقیقی (معمولاً سفارت خانه ها، هتل ها وغیره) و صدور رسید جهت در یافت پول نقد.

** **سهولت نوع 23:** شبکه‌ای خدماتی در فروشگاهها (تنها مصارف را وضع نموده اما صلاحیت پس انداز را ندارد).

227,737	کارت ای تی ایم (ATM)
13,092	ویب سرفر کارت
5,235	کارت پیش پرداخت
1,942	ماستر کارت
774,807	مجموعه

تسهیلات نمایندگی در 33 ولایت کشور بشمول شهر کابل قابل دسترس بوده، در حالیکه خدمات ATM در 28 ولایت، دیت کارت در 31 ولایت کشور و کریدت کارت در 6 ولایت کشور قابل دسترس می باشد.

ضمناً، تا کنون بطور مجموعی بتعداد 1329 عرضه کنندگان خدمات پولی مجوز و بتعداد 1708 صرافان مجوز در کشور فعالیت مینمایند. از 1329 عرضه کنندگان خدمات پولی مجوز، 270 عرضه کننده خدمات پولی در کابل، 780 عرضه کننده خدمات پولی در سایر ولایات مصروف فعالیت میباشند. برعلاوه، به تعداد 279 نمایندگی های دفتر مرکزی عرضه کنندگان خدمات پولی در شهر کابل و سایر ولایات مصروف فعالیت اند. از 1708 صرافی های مجوز، 388 صرافی در کابل، 1315 در سایر ولایات و به تعداد 5 نمایندگی دفتر مرکزی در سایر ولایات کشور فعالیت می نمایند. جهت مشاهده روند عرضه کنندگان خدمات پولی و صرافی ها و صرافان به گراف شماره

گراف شماره (1)

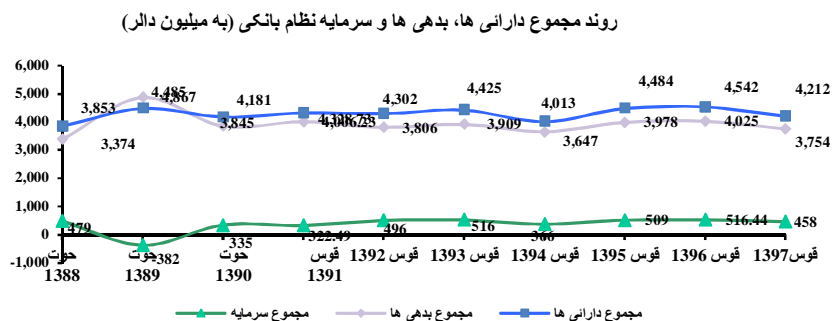
6.1 مجموع دارایی ها

مجموع دارایی های نظام بانکی از قرار جدی 1397 بالغ بر 300.27 میلیارد افغانی (3.99 میلیون دالر) میگردد که در مقایسه با دوره قبلی (جدی 1396) که در آن مجموع دارایی های نظام بانکی به 300.57 میلیارد افغانی (میلیون دالر) میرسید و 4.38 فیصد نظر به دوره مشابه قبلی ان رشد داشت، طی دوره یادشده به اندازه 0.09 فیصد کاهش کرده است. کاهش فوق الذکر در مجموع دارایی

های نظام بانکی عمدتاً بلائزر پرداخت سود سهام، قرار گرفتن یک بانک تحت مدیریت تصفیه و حذف قروض میباشد.

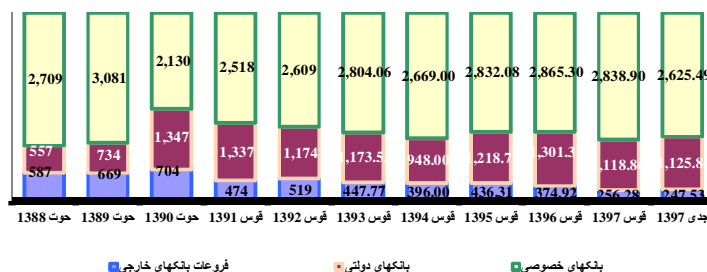
از تحلیل مجموع دارایی ها به نظر میرسد که پول نقد و طلبات بالای بانک مرکزی کاهش نموده است، که در حساب سپرده های یک شبه قابل ملاحظه بوده، که نشانگر آن است که سکتور بانکی بخش از وجوه جذب شده را در موسسات مالی، سرمایه گذاری ها و منحیث قرضه سرمایه گذاری کرده است.

با نگاهی به افزایش مجموع دارایی ها در سطح گروه های بانکی بیشترین رشد دارایی ها را بانکهای خصوصی داشته که در مقایسه با دوره قبلی (جدی 1396) 2.97 فیصد بوده، بانکهای دولتی و فروع بانکهای خارجی بلترتیب شاهد 17.13 و 28.15 فیصد سهم در رده دوم و متعاقباً فروع بانکهای خارجی با 6.19 فیصد سهم در رده اخیر قرار دارد. گراف شماره (2) روند رشد مجموع دارایی های نظام بانکی از سال 1388 هجری شمسی الی جدی سال 1397 ترسیم گردیده است، جهت معلومات بیشتر میتوان به گراف ذیل مراجعه نمود.

گراف شماره (2)

سهم گروه های بانکی در مجموع دارایی های سیستم بانکی طی چند سال (ارقام به میلیون دالر)

گراف شماره (3)

در جدول ذیل دارایی های تمام بانکهای تجارتي و فروع بانکهای خارجي از قرار فيصدي مجموع داراي

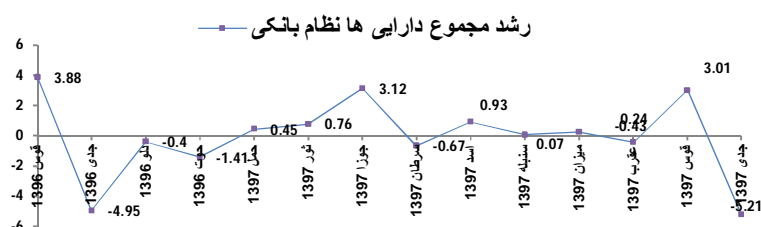
های نظام بانکی ارائه گردیده است:

دارائی های نظام بانکی به ترتیب نزولی از قرار ماه جدی 1397 (جنوری 2019)			
شماره	بانکها	دارای ها (میلیون افغانی)	فيصدي از قرار مجموع دارای های نظام بانکی
1	بانک بین المللی افغانستان	70,216.27	23.38
2	بانک ملی افغان	43,691.98	14.55
3	عزیزی بانک	37,066.86	12.34
4	پشتنی بانک	22,540.98	7.51
5	میوند بانک	19,371.84	6.45
6	افغان یونایتد بانک	19,063.72	6.35
7	نوی کابل بانک	18,309.47	6.10
8	آرین بانک	13,520.86	4.50
9	بانک اسلامی افغانستان	13,425.72	4.47
10	غضنفر بانک	12,274.79	4.09
11	فرست مایکروفایننس بانک	12,208.30	4.07
12	بانک الفلاح لمیتد	12,028.33	4.00
13	نشئل بانک آف پاکستان	4,136.88	1.38
14	حبیب بانک لمیتد	2,421.97	0.81
		300,277.97	100.00
			مجموع ه

6.1.1 رشد مجموع دارایی ها

مجموع دارایی های نظام بانکی در جریان سال مالی 1397 بیشتر دارای روند صعودی بوده که در ماه جوزا و قوس 1397 دارای بیشترین رشد میباشد، که در اثر افزایش طلبات بین البانکی بخصوص در حسابات دالر میباشد. این در حالیست که در جدی 1396 به پایین ترین نقطه کاهش رسیده است که بابت کاهش در پول نقد در خزانه و طلبات بالای دافغانستان بانک که در سپرده های یک شبه و اوراق سرمایوی دافغانستان بانک قابل ملاحظه بوده صورت گرفته است.

مجموع دارایی های نظام بانکی در مقایسه با ماه گذشته (قوس 1397) به اندازه 5.21 فیصد کاهش نموده است، که در اثر کاهش پول نقد در خزانه و طلبات بالای دافغانستان بانک، طلبات بین البانکی و سرمایه گذاری ها صورت گرفته است. برای وضاحت بیشتر موضوع در گراف شماره (4) تفصیل رشد دارایی های نظام بانکی ارائه گردیده است.

گراف شماره (4)

6.2 مجموع قروض

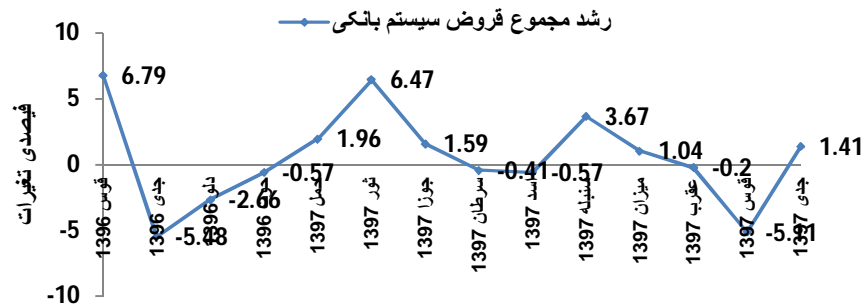
مجموع قروض ناخالص نظام بانکی از قرار ماه جدی 1397 (جنوری 2019) بالغ بر 42.02 میلیارد افغانی (560 میلیون دالر) میگردد که 13.99 فیصد مجموع دارایی های نظام بانکی را تشکیل میدهد، و در مقایسه با دوره قبلی (جدی 1396) که 13.13 فیصد مجموع دارایی ها را تشکیل میداد و به اندازه 2.48 فیصد کاهش نموده بود، در دوره فعلی (جدی 1397)، به اندازه 6.50 فیصد افزایش را نشان میدهد. افزایش متذکره در مجموع قروض ناخالص نظام بانکی طی دوره یاد شده عمدتاً در اثر اعطای قروض و افزایش در نرخ دالر در مقابل پول افغانی صورت گرفته است.

از مجموع قروض ناخالص نظام بانکی، قروض افغانی نظام بانکی بالغ بر 19.24 میلیارد افغانی (256 میلیون دالر) می باشد که 46.22 فیصد مجموع قروض ناخالص و به اندازه 6.41 فیصد مجموع دارایی های نظام بانکی را تشکیل می دهد که این رقم نظر به دوره قبلی (جدی 1396) به اندازه 46.59 فیصد افزایش نموده است ، افزایش متذکره عمدتاً بابت اعطای قروض میباشد. قروض دالری نظام بانکی بالغ بر 22.66 میلیارد افغانی (302 میلیون دالر) می گردد که 53.93 فیصد مجموع قروض و 7.55 فیصد مجموع دارایی ها را تشکیل داده و به اندازه 13.66 فیصد در اثر حذف قروض، تصفیه قروض و تحت مدیریت تصفیه قرارگرفتن یک بانک خصوصی نظر به جدی سال 1396 کاهش کرده است. جهت قرضه دهی در کشور، بانکهای خصوصی با سهم 87.85 فیصد مجموع قروض پیشتاز بوده، بانکهای دولتی با 11.07 فیصد در مقام بعدی و در اخیر فروع بانکهای خارجی با 1.06 فیصد سهم در رده پائینی قرار دارد.

6.2.1 مقایسه ماهوار رشد مجموع قروض

مجموع قروض ناخالص نظام بانکی در جریان سال مالی 1397 بیشتر دارای روند نزولی می‌باشد. که در ماه جدی 1396 و قوس 1397 قابل ملاحظه بوده. کاهش متذکر در ماه های یاد شده از درک حذف و تصفیه قروض صورت گرفته است.

مجموع قروض ناخالص در مقایسه با ماه قبلی ان (قوس 1397) به اندازه 1.41 فیصد در اثر اعطای قروض و استفاده مزید از قروض اضافه برداشت افزایش نموده است. جهت معلومات بیشتر روند قروض به گراف شماره (5) مراجعه گردد.

گراف شماره (5)

صنف بندی مجموعه قروض نظام بانکی

اقلام	جدی 1397 (جنوری 2019)	قوس 1397 (دسمبر 2018)	فیصدی از مجموع قروض ناخالص	% رشد سالانه
قروض صعّب الحصول ⁴	4,051	3,694	9.64	9.66
قروض معکوساً صنف بندی شده ⁵	5,848	6,060	13.92	-3.49
قروض در کتگوری تحت نظر ⁶	5,229	4,678	12.44	11.77
قروض در کتگوری خساره ⁷	6	711	0.01	-99.15

⁴ قروض صعّب الحصول قروض صعّب الحصول و پیش پرداخت های که مبلغ اصلی/یا تکانه آن برای مدت 121-480 روز وصول نشده و باقی بماند(مشکوک)

⁵ قروض معکوساً صنف بندی شده دارایی های که مبلغ اصلی دارایی و/یا تکانه آن برای 120-61 روز وصول نشده و باقی مانده باشد(تحت المعیار)، قروض صعّب الحصول و پیش پرداخت های که مبلغ اصلی/یا تکانه آن برای مدت 121-480 روز وصول نشده و باقی بماند (مشکوک)

⁶ قروض در کتگوری تحت نظر دارایی های که مبلغ اصلی دارایی و/یا تکانه آن برای 31الی 60 روز وصول نشده و باقی مانده باشد (تحت نظر)

⁷ قروض در کتگوری خساره قروض صعّب الحصول و پیش پرداخت های که اصل مبلغ و/یا تکانه آنها برای مدت 481 روز یا بیشتر از آن پرداخت نشده باقی بمانند

(خساره)

در مجموع کیفیت قروض نظام بانکی در اخیر ماه جدی 1397 همچنان ضعیف ارزیابی میگردد، قروض صعب الحصول نظام بانکی در مقایسه با قوس 1397 به مبلغ 357 میلیون افغانی افزایش نموده، به اندازه 9.64 فیصد مجموع قروض و 13.35 فیصد سرمایه مالی نظام بانکی را تشکیل میدهد. افزایش متذکر به یک بانک خصوصی ارتباط میگیرد. از جمله 9.64 فیصد قروض صعب الحصول 7.54 فیصد (78.20) فیصد مجموع قروض صعب الحصول) آن مربوط به دو بانک خصوصی میباشد. ضمناً، این بانکها در مجموع 37.07 فیصد مجموع قروض ناخالص و 10.67 فیصد سرمایه مقرراتی نظام بانکی را احتواء مینمایند. در ضمن نسبت قروض صعب الحصول خالص سکتور بانکی 2.98 فیصد ثبت شده است.

از مجموع 4.05 میلیارد افغانی قروض صعب الحصول به مبلغ 3.85 میلیارد آن مربوط بانکهای خصوصی میباشد، که 9.17 فیصد مجموع قروض ناخالص (95.17) فیصد مجموع قروض صعب الحصول) را تشکیل میدهد، به مبلغ 196 میلیون افغانی آن مربوط یک بانک دولتی که 0.47 فیصد مجموع قروض ناخالص (4.83) فیصد مجموع قروض صعب الحصول) را احتوا نموده است، میباشد.

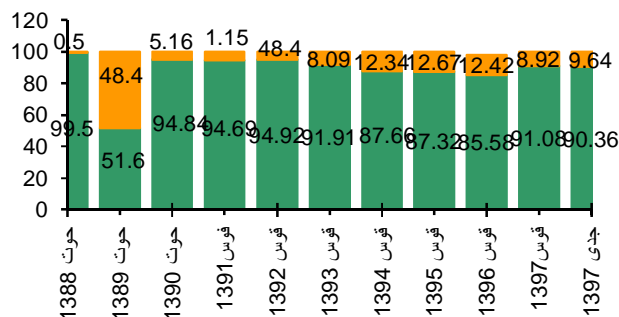
در مجموع قروض ذیل توسط پنج بانک اعطاء گردیده است.

اقلام	قوس 1397 (دسمبر 2018)	قوس 1396 (دسمبر 2017)	فیصدی % از مجموع قروض ناخالص	% رشد سالانه
قروض متوسط	2,380	2,436	5.74	-2.29
قروض کوچک	4,983	4,540	12.03	9.75

در جدول ذیل تفکیک قروض ناخالص نظام بانکی از قرار ماه جدی 1397 ارائه گردیده است.

بانک	قروض ناخالص (ارقام به میلیون افغانی)
بانکهای دولتی	4,653.92
بانکهای خصوصی	36,918.63
فروع بانکهای خارجی	449.29
مجموعه	42,021.84

نسبت قروض صعب الحصول بر مجموع قروض ناخالص

■ قروض قابل حصول ■ قروض صعب الحصول

گراف شماره (6)

به اساس ماه جدی 1397 و ارقام ماه قوس 1397 توزیع قروض در ولایات و در سکتورهای مختلف در جدول ذیل ارائه گردیده است. در توزیع جغرافیائی و نهادی قروض نظام بانکی تنوع صورت نه گرفته است، ولی توقع می رود که باگذشت زمان توزیع قروض متنوع گردد.

توزیع قروض در ولایات (از لحاظ جغرافیائی) در جدول ذیل ارائه گردیده است:

شماره	ولایات	مبلغ قرضه (به میلیون افغانی)	از قرار فیصدی مجموع قروض
1	کابل	29,571.580	70.37
2	بلخ	4,305.744	10.25
3	هرات	3,292.208	7.84
4	بادغیس	1,056.485	2.51
5	کندهار	873.823	2.08
6	بدخشان	524.114	1.25
7	بغلان	514.192	1.22
8	فاریاب	291.404	0.69
9	سرپل	276.328	0.66
10	بامیان	269.980	0.64
11	جوزجان	260.573	0.62
12	تخار	224.103	0.53

0.45	187.766	پروان	13
0.41	170.331	ننجرهار	14
0.35	148.704	سمنگان	15
0.11	48.181	کنډز	16
0.02	6.320	سایر	17
100.00	42,021.836	مجموعه	

توزیع سکتوری قروض در جدول ذیل از قرار ماه قوس سال 1397 به تفصیل ارایه میگردد:

فیصدی از قرار مجموع قروض	سکتور	
9.03%	رهنی و تعمیراتی	1
9.03%	ساختمانی و تعمیراتی	
6.83%	پروژه های زیربنائی	2
0.48%	انرژی	
2.18%	سرک و راه آهن	
0.36%	بند ها	
0.52%	معادن	
3.28%	سایر پروژه های زیربنائی	
12.19%	تولیدات و صنعت	3
4.10%	تولیدات فلزی چرمی پلاستیکی لاستیکی چوبی و کاغذی	
3.67%	تولیدات و صنایع ماشینی خدمات	
4.42%	سمنت وسایل و موادساختمانی	
45.35%	تجارت	4
2.21%	نساجی	
3.62%	تجارت عمده	
0.41%	ماشین الات	
11.48%	پترولیم و روغنیات	

1.78%	پرزہ جات	
3.21%	وسایل برقی	
5.14%	سمنت و مواد ساختمانی	
6.44%	مواد غذائی	
7.92%	سایر اقلام	
3.13%	تجارت های پرچون	
20.54%	خدمات	5
0.03%	تعلیم و تربیه	
2.16%	هوتل و رستوانت	
5.98%	مخابرات	
3.08%	ترانسپورت زمینی	
1.21%	ترانسپورت هوائی	
1.74%	صحت و بهداشتی	
1.28%	نشرات مطبوعات و چاپخانه ها	
5.07%	سایرخدمات	
4.16%	زراعت، مالدارى و فارم	6
0.30%	زراعت	
3.86%	مالدارى و فارم	
1.90%	قروض مصرفی	7
0.00%	قروض رهنی مسکونی به اشخاص	8
0.00%	انفرادی	
0.00%	سایر قروض	9
100.00%	مجموعه	

جزئیات عمومی شرکاء مسفء در کشور نظر به ماه قوس 1397 از لحاظ تعداد مؤسسات در مرکز، ولایات، و ناحیه ها و همچنان از نظر تعداد مشتریان، مقروضین، مبالغ قروض، فیصدی مشتریان اناث، مقروضین اناث، وغیره در جدول ذیل ارائه گردیده است:

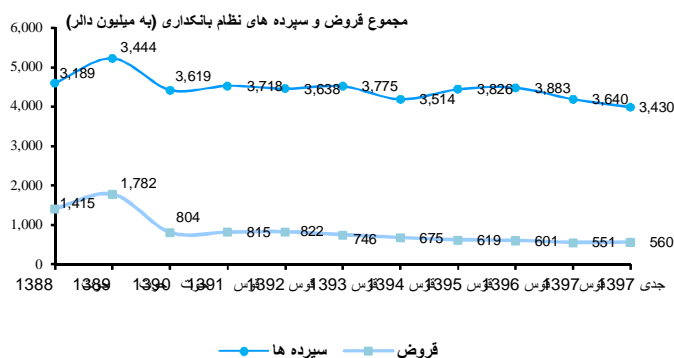
4	تعداد شرکا مسفا
14	ولایات
81	ولسوالی
253,917	مشتریان
135,130	مقروضین
1,301,081	تعداد قروض اعطاء شده
88.92	مبلغ قروض اعطاء شده (میلیارد افغانی)
135,130	تعداد قروض باقی مانده
9.17	مجموعه قروض ناخالص باقی مانده (میلیارد افغانی)
2.57	پس انداز باقی مانده رضاکارانه مشتریان (میلیارد افغانی)
29.1	فیصدی مشتریان اناث
46,582	مقروضین زن
1.84	قروض در قرا و قصبات (میلیارد افغانی)
7.33	قروض در شهرها (میلیارد افغانی)
www.misfa.org.af	منبع و ماخذ

6.3 مجموع امانات/ سپرده ها

سپرده ها منبع اساسی تمویل و بزرگترین بخش بدهی های نظام بانکی را احتواء نموده و متشکل از سپرده های مشتریان و سپرده های بین البانکی میباشد، که از قرار ماه جدی سال 1397 بالغ بر 257.53 میلیارد افغانی (3.43 میلیارد دالر) گردیده، 96.82 فیصد مجموع بدهی های نظام بانکی را تشکیل میدهد. و در مقایسه با 255.30 میلیارد افغانی (3.72 میلیارد دالر) و 3.44 فیصد رشد در دوره قبلی (جدی 1396) به اندازه 0.87 فیصد در این دوره (جدی 1397) رشد نموده است. از مجموع سپرده ها، سپرده های مشتریان بالغ بر 252.21 میلیارد افغانی (3.35 میلیون دالر) گردیده، 94.82 فیصد مجموع سپرده ها احتوا نموده است. در ضمن به اندازه 0.31 فیصد طی دوره یاد شده افزایش نموده است. افزایش در مجموع سپرده ها بابت افزایش در سپرده های مشتریان که در سپرده های جاری و سپرده های پس انداز قابل ملاحظه بوده، صورت گرفته است. ضمناً افزایش متذکره بابت افزایش نرخ دالر در مقابل پول افغانی میباشد. در حالیکه سپرده های افغانی و دالری طی این دوره کاهش نموده است.

سپرده های افغانی مشتریان نظام بانکی بالغ بر 72.14 میلیارد افغانی (961 میلیون دالر) گردیده که 28.60 فیصد مجموع سپرده های مشتریان نظام بانکی را تشکیل داده و نظر به دوره قبلی (جدی 1396) به اندازه 3.91 فیصد کاهش یافته

است. سپرده های دالری مشتریان نظام بانکی بالغ بر 162.61 میلیارد افغانی (2.16 میلیارد دالر) گردیده که 64.47 فیصد مجموع سپرده های مشتریان نظام بانکی را تشکیل داده و نظر به دوره قبلی (جدی 1396) به اندازه 3.94 فیصد افزایش نموده است که از بابت افزایش نرخ دالر در مقابل پول افغانی میباشد. بانکهای خصوصی بلندترین سهم یعنی 66.99 فیصد مجموع سپرده های نظام بانکی را احتواء نموده و فیصدی سهم بانک های دولتی و فروع بانکهای خارجی بالترتیب 27.51 فیصد و 5.49 فیصد مجموع سپرده های نظام بانکی را تشکیل میدهند. روند مجموع سپرده ها و مجموع قروض در جدول ذیل ترسیم گردیده است.

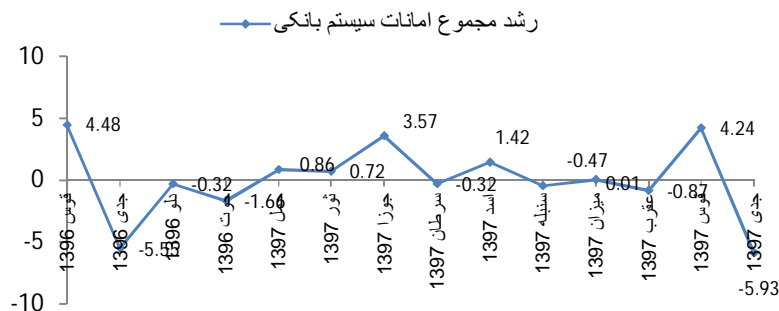
(7)

گراف شماره

6.3.1 مقایسه ماهوار رشد مجموعه سپرده ها

مجموع سپرده های نظام بانکی طی سال مالی 1397 بیشتر دارای روند صعودی بوده. که در ماه جوزا و قوس 1397 قابل ملاحظه میباشد و در اثر افزایش در سپرده های جاری مشتریان بوجود آمده است.

مجموع سپرده های نظام بانکی در ماه فعلی در مقایسه با ماه قبلی ان به اندازه 5.93 فیصد کاهش داشته است. کاهش متذکره بابت کاهش در سپرده های جاری و پس انداز مشتریان صورت گرفته است، در حالیکه سپرده های بین بانکی افزایش نموده است. در گراف شماره (8) روند رشد مجموع امانات نظام بانکی جهت وضاحت بیشتر ارائه گردیده است.

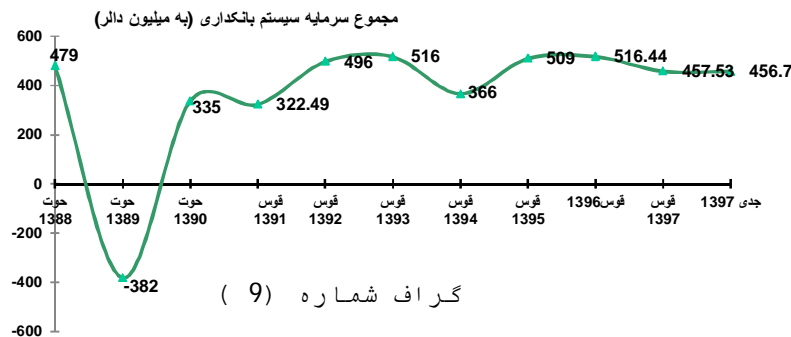

گراف شماره (8)

ترکیب امانات در اواخر ماه جدی 1397 (میلیون افغانی)			
شاخص	سپرده های مشتریان	سپرده های بین بانکی	مجموع سپرده ها
جاری	186,861.04	1,759.59	188,620.63
میعادی	16,569.78	3,561.93	20,131.71
پس انداز	48,779.67	6.21	48,785.88
مجموعه	252,210.49	5,327.73	257,538.22

6.4 مجموع سرمایه

نظام بانکی دارای سرمایه کافی می‌باشد، که به اندازه 11.42 فیصد مجموع دارایی‌ها را تشکیل می‌دهد. سرمایه مالی نظام بانکی به اساس ماه جدی سال 1397 بالغ بر 34.29 میلیارد افغانی (456.70 میلیون دالر) می‌گردد، که در مقایسه با دوره قبلی (جدی 1396) بالغ بر 35.81 میلیارد افغانی (521.91 میلیون دالر) می‌گردید، به اندازه 4.24 فیصد کاهش را نشان می‌دهد، که عمدتاً در اثر پرداخت سود سهام و تحت مدیریت تصفیه قرار گرفتن یک بانک خصوصی می‌باشد. فیصدی نسبت سرمایه مقرراتی سکتور بانکی 25.75 فیصد می‌باشد که در مقایسه با 30.38 فیصد در جدی 1396 به اندازه 4.63 فیصد کاهش را نشان می‌دهد. از قرار ماه جدی 1397 نسبت سرمایه مقرراتی تمام بانکها به استثنای یک بانک بالاتر از حد اقل تعیین شده بانک مرکزی قرار دارند.

6.5 مفاد

6.5.1 به طور ماهانه

نظام بانکی در ماه جاری (جدی 1397- جنوری 2019) به مبلغ 67 میلیون افغانی مفاد خالص نموده است، که در مقایسه با ماه قبلی (قوس 1397) که به مبلغ 903 میلیون مفاد خالص نموده بود، کاهش قابل ملاحظه را نشان می‌دهد. از جمله 14 بانک بطور مجموع هفت بانک در ماه فعلی (جدی 1397) به مبلغ 171 میلیون افغانی ضرر نموده اند که در ماه گذشته قوس (1397) این تعداد به یک بانک میرسید و به مبلغ 37 میلیون افغانی ضرر نموده بود. کاهش فوق الذکر در مفاد نظام بانکی در ماه فعلی عمدتاً بابت کاهش در مفاد به غیر از تکتانه، مفاد تکتانه خالص، افزایش در ذخیره جبران خساره صورت گرفته است. این در حالیست که مصارف عملیاتی، مصارف مالیات کاهش و مفاد بابت ارزشگذاری مجدد اسعار افزایش کرده است.

میدیان یا ارزش وسطی (Spread) یا تفاوت میان تکتانه قروض و تکتانه امانات

جدید که سنجش مثریت عملیاتی بانک میباشد در ماه فعلی 10.44 فیصد ثبت شده است که درمقایسه با ماه قبلی (قوس 1397) به اندازه 1.23 فیصد کاهش دارد. سپرید چهار بانک در ماه جاری (جدی 1397) پاینتر از میدیان نظام بانکی قرار دارد، و برای شش بانک (Spread) قابل محاسبه نمی‌باشد⁸.

6.5.2 مفادآوری سکتور بانکی به طور مجموعی (جنوری 2019 - جدی 1397):

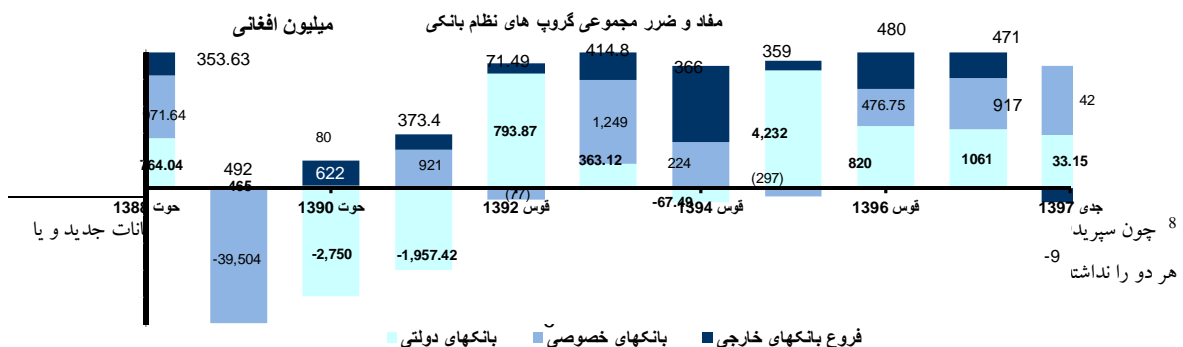
از لحاظ مفاد آوری در ماه اول سال مالی 1398 (جدی 1397- جنوری 2019) نظام بانکی در مفاد قرار دارد. نظام بانکی در این دوره به مبلغ 67 میلیون افغانی (0.89 میلیون دالر) مفاد خالص نموده است، در حالیکه در دوره مشابه قبلی (جدی 1396- جنوری 2018) سکتور بانکی به مبلغ 121 میلیون افغانی ضرر خالص نموده بود. در نتیجه نسبت برگشت بر دارایی‌ها در مقایسه با منفی 0.47 فیصد درجی 1396 به 0.18 فیصد در این دوره (جدی 1397) ثبت شده است.

دلیل عمده مفاد نظام بانکی در جدی 1397 در مقایسه جدی 1396، افزایش در مفاد تکتانه خالص، مفاد به غیر از تکتانه و مفا بابت ارزشگذاری مجدد اسعار میباشد. در حالیکه ذخیره جبران خساره و مصارف عملیاتی افزایش داشته است.

طوریکه در نمودار ذیل بنظر می‌رسد، در سطح گروهی بانکهای دولتی و بانکهای خصوصی در مفاد قرار دارند اما فروع بانکهای خارجی در دوره فوق الذکر در ضرر قرار گرفته است. بیشترین بخش مفاد نظام بانکی را بانکهای خصوصی تشکیل میدهد که بالغ بر 42.25 میلیون افغانی گردیده 63.05 فیصد مجموع مفاد خالص نظام بانکی را احتوا نموده است. و نسبت برگشت بر دارایی آنها بطور سالانه 0.25 فیصد میباشد، بانکهای دولتی با 33.15 میلیون افغانی مفاد خالص در رده دوم قرار گرفته، 49.47 فیصد مجموع مفاد خالص نظام بانکی را تشکیل داده و نسبت برگشت بر دارایی آنها بطور سالانه 0.47 فیصد ثبت شده است. گروه فروع بانکهای خارجی به مبلغ 8.56 میلیون افغانی ضرر خالص نموده که نسبت برگشت بر دارایی آنها در حدود منفی 0.06 فیصد درج شده است.

بطور کل به تعداد هفت بانک به مبلغ 171 میلیون افغانی ضرر نموده اند که در دوره قبلی (جدی 1396) که در آن ضرر مجموعی به شش بانک نسبت داده می‌شد، و بالغ بر 366 میلیون افغانی می‌گردید. با یاد آور شد که بر بنیاد عاید اساسی یا Core Income پنج بانک در ضرر قرار دارد که در دوره قبلی این تعداد به هفت بانک میرسید.

نفع و ضرر نظام بانکی در گراف شماره (10) بتفکیک بانک های دولتی، خصوصی، و فروع بانکهای خارجی ارائه می‌گردد.

گراف شماره (10)

6.6 سیالیت

در کل نسبت های سیالیت تمام بانک ها از حد اقل تعیین شده بانک مرکزی افغانستان برای سیالیت (نسبت وسیع سیالیت 15 فیصد و نسبت سریع سیالیت 20 فیصد) بلندتر قرار دارند. نسبت سیالیت وسیع نظام بانکی از لحاظ ارزش وسطی یا میدیان از قرارماه جدی سال 1397، 77.45 فیصد میباشد که در مقایسه با 67.20 فیصد در دوره قبلی (جدی 1396) به اندازه 10.25 فیصد در این دوره (جدی 1397) افزایش یافته است.

به اساس ارقام قوس 1397، نگرانی از تمرکز بیشتر امانات مشتریان نظام بانکی بر امانات بزرگ مشتریان (امانات که بیشتر از 5 میلیون افغانی باشند) وجود دارد. این امانات بزرگ در حدود 60.25 فیصد مجموع امانات مشتریان را تشکیل داده و متشکل از 6044 حساب است، که از لحاظ نقدینگی بسیار مهم پنداشته میشود و یکی از اقلام بدهی های مفر محسوب می شود. برعلاوه حد اوسط امانات بزرگ 616 میلیون افغانی میباشد که نسبت به 661 میلیون افغانی در ربع قبلی کاهش نموده است.

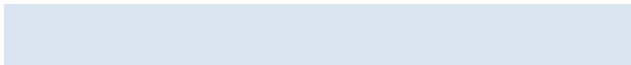
6.7 وضعیت باز اسعار خارجی

موسسات بانکداری در کل در مطابقت با حدود تعیین شده د افغانستان بانک برای وضعیت باز عمومی اسعاری (± 40 فیصد) و وضعیت باز انفرادی اسعاری (± 20 فیصد) قرار دارد، البته به استثنای چهار بانک که از حد تعیین شده برای وضعیت باز عمومی و انفرادی اسعاری (دالر و یورو طویل المدت) تخطی نموده اند.

در جدول ذیل از قرار ماه قوس سال 1397 تعداد کارمندان، مقروضین، امانت گذاران و سایر مشتریان ارائه گردیده است:

مشخصات	تعداد
کارمندان داخلی	9345

77	کارمندان خارجی
72454	مقروضین
3687206	امانات گذاران
7389	سایر مشتریان ⁹

⁹تعداد سایر مشتریان که تضمینات بانکی، لیترا آف کرایدت و سایر تضمینات و تعهدات داشته باشند.